

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL XXI, NR. 218

<http://apostolul.slineamt.ro>

februarie
2019

Educație fizică sau „joc și mișcare”?

Federația Sindicatelor Libere din Învățământ solicită Ministerului Educației Naționale să anuleze proiectul de ordin prin care se propune eliminarea totală a orelor de educație fizică de la clasele pregătitoare și clasa I, precum și a unei ore de la clasa a II-a, urmând ca în locul acestora să apară disciplina „joc și mișcare”, care va fi predată de învățătoare. Prin acest proiect de ordin, Ministerul Educației Naționale nu face altceva decât să încurajeze lipsa mișcării, un regim de viață nesănătos și creșterea obezității în rândul elevilor din România. În plus, prin această propunere Ministerul Educației Naționale trimite în șomaj cel puțin 1.500 de profesori de sport. Federația Sindicatelor Libere din Învățământ atrage atenția asupra propunerii Ministerului Educației Naționale prin care se dorește modificarea planurilor-cadru din învățământul primar. Concret, printr-un proiect de ordin de ministru, se dorește eliminarea a: 2 ore/ săptămână de educație fizică la clasa pregătitoare, 2 ore/ săptămână la clasa I și 1 oră/ săptămână la clasa a II-a.

Federația Sindicatelor Libere din Învățământ reamintește ministrului Educației Naționale faptul că, potrivit studiilor, în România, 1 din 4 copii suferă de obezitate. Datele Organizației Mondiale a Sănătății, de supraveghere a obezității copiilor din Europa (COSI), indică pentru România, la copiii de 8 ani, o prevalență a obezității de 11,6 % și a supraponderabilității de 26,75 %.

„Ministrul Educației Naționale trebuie să retragă de urgență acest proiect de ordin cu consecințe negative asupra sănătății elevilor, dar și asupra cadrelor didactice care vor rămâne fără loc de muncă. Suntem atât de săraci

F.S.L.I.

(continuare în pag. 2)

ABRAMBURELI DE PRIMĂVARĂ

• **Interviu cu domnul Gabriel Ploscă, președintele Sindicatului din Învățământ și Cercetare Neamț**

— După cum s-a văzut cu ochiul liber, luna ianuarie a acestui an a trecut cam cu ghionturi. A-bramburelile privind reanimarea heirupistă a învățământului profesional demonstrează încă o dată că reforma învățământului românesc e incoerentă, illogică, contradictorie și bășcălioasă. Căci ce poți spune despre un ministru care ba desființează, ba repune în drepturi un segment important al școlii românești?

– În cel mai blând mod, poți spune că disprețuiește dascălii și-și bate joc de școală. Dar nu mă mai amărăți, pentru că mai am și altele. În această perioadă, ca la începutul fiecărui an calendaristic, în sistemul de învățământ se constituie catedrele pentru anul școlar următor, în speță pentru 2019-2020. Se iau în calcul planul de școlarizare pentru anul viitor, resursele umane existente, numărul de ore care rezultă din planul de școlarizare și se trece la constituirea catedrelor. Sunt cazuri în care numărul de ore nu ajunge – în sensul că avem mai puține ore din cauza planului de școlarizare sau din cauza comasării unor clase.

– Au fost și cazuri în care s-a ajuns la restrângeri de activitate?

– Da, au fost, însă nu foarte multe, cauzate de reducerea numărului de elevi, dar toate purtând pecetea legalității. Nu avem semnale că ar fi fost restrângeri din cauza unor abuzuri. În urma unor sesizări am încercat să vedem dacă nu cumva s-a eludat legea, în ceea ce privește restrângerile de activitate, în sensul forțării comasării de clase. Până în momentul de față, din fericire, nu am avut acest gen de situații. S-a ajuns la comasări din cauza micșorării numărului de elevi pentru că o clasă nu poate

A consemnat Mircea ZAHARIA
(continuare în pag. 2)

*Femeia este al cincilea anotimp
în care Natura se odihnește, amintindu-și
toate florile primăverii,
toate privighetorile verii,
toți strugurii toamnei
și toate ninsoarele iernii...*

Grigore Vieru

Claudia JORA:

„Dezvoltarea continuă a profesorilor este un drept, dar și o obligație profesională”

Pag. 8

Sylvia TRĂISTARIU:

„Văd în artist un misionar, un erou care poate salva lumea prin arta lui”

Pag. 9

Sara STROICI:

„Dezvoltarea unui sunet rafinat este ținta studiului oricărui violonist”

Pag. 12

ABRAMBURELI DE PRIMĂVARĂ

(urmare din pag. 1)

funcționa sub numărul legal de elevi. Trebuie să avem grijă ca oamenii care intră în restrângere de activitate să primească o altă catedră în etapele următoare ale mișcării personalului didactic.

– Care ar fi cea mai stringentă problemă a întregului corp profesoral?

– La fel ca în fiecare început de an calendaristic, și în învățământ este agitație mare, cu siguranță chiar un pic mai mare decât în alți ani. Motivul? Salarizarea. Pentru că nici la această oră nu avem un buget. (N. R. Interviu este realizat pe data de 14 febr.) Așa cum este prevăzut în proiect, bugetul este mai mare cu aproximativ 47% decât anul trecut. Acest lucru ne arată că este posibil ca, dacă bugetul se aprobă în acest fel, să avem asigurate salariile, cu creșterile aferente. Ba mai mult, chiar să reușim să dăm hotărârile judecătorești. Și aici mă refer la hotărârile judecătorești restante plus dobânzile, care, sperăm noi, să se dea într-o singură tranșă. Subliniez că, dacă privim lucrurile procentual, bugetul educației nu reprezintă decât 3% în ansamblul bugetului țării. Dar, datorită faptului că se preconizează că Produsul Intern Brut va fi mai mare, atunci și suma care reprezintă bugetul educației este cu 47% mai mare decât cel de anul trecut. Se merge pe ideea că salariile au crescut și mai cresc și, de asemenea, sunt luate în calcul unele investiții. Dar până la acordarea procentului de 6% din PIB pentru Educație mai e cale lungă...

– Chiar, ce vești mai aveți despre noua Lege a Educației?

– Se spune – și zic asta pentru că procesul nu este transparent – că se lucrează la elaborarea noii Legi a Educației. Conform angajamentului luat – și prevăzut în Protocolul semnat cu Guvernul României – proiectul ar trebui finalizat la 31 martie și apoi supus dezbaterii publice. Am auzit că se lucrează, dar noi, sindicatele, nu am fost implicate în elaborarea acestui proiect. Probabil că ne vom pomeni în fața unui draft când va fi pus în dezbatere publică, și abia atunci vom putea să intervenim și noi. Lucrurile ar fi fost mult mai eficiente dacă am fi putut lucra și noi, așa cum s-a făcut și altă dată la elaborarea unui proiect de lege. Dar legat de Legea Educației, doresc să amintesc că doamna minis-

tru Ecaterina Andronescu are niște intenții legate de evaluarea, o dată la un an, doi sau cinci ani, a cadrelor didactice. Din punctul meu de vedere, în mod cert, o evaluare trebuie să existe în fiecare domeniu de activitate. În învățământ, oricum evaluarea în primii ani ai carierei se face prin definitivat, gradul I și gradul II. Sigur că este necesară și o reevaluare la un anumit interval de ani, dar cu condiția ca aceasta să fie făcută cu niște criterii obiective, de către evaluatori obiectivi.

– În ce măsură s-a reglementat problema calculării salariilor, având în vedere modificările frecvente din programul EDUSAL?

– În ultima vreme, programul de salarizare EDUSAL, administrat de SIVECO, ne face mari probleme, pentru că se schimbă foarte des. De multe ori, cei care lucrează la statele de plată trebuie să le refacă din cauza schimbărilor de ultim moment. Aceste modificări survin neapărat în urma modificării unor acte normative, ci a indicațiilor unor oameni din minister. Și vă dau un exemplu, legat de intrarea forțată în concediile de odihnă ale tuturor cadrelor didactice, precum și a personalului de conducere și de îndrumare. Concediile de odihnă ale cadrelor didactice trebuie acordate, de regulă, în vacanțele școlare. În stabilirea concediului de odihnă, se ține cont, la nivel de unitate școlară, de interesele școlii și de dorințele oamenilor. Dar în aceste vacanțe sunt și activități în care directorul trebuie să fie prezent și de asemenea, unele cadre didactice sunt în activitate. Ne pomenim, însă, că acest EDUSAL vine și dictează că în ianuarie toată lumea trebuie să fie, forțat și retroactiv, în concediu. Lucrurile se leagă de faptul că, de la 1 ianuarie, ar trebui să se dea indemnizația de hrană pentru zilele lucrătoare.

Deci dacă ai fost în concediu, nu mănânci. Dar dacă ai avut activitate? Am discutat, la nivel național, să-i dăm în judecată, să vedem cine modifică acest EDUSAL, în ce bază s-a dat dispoziția? Să se termine odată cu bătaia de joc. Nu avem nimic împotriva EDUSAL-ului, dar să funcționeze cum trebuie.

– Cum reacționează sindicatul după episodul de violență manifestat într-o școală din Ploiești?

– La Ploiești, unde un individ a intrat într-o unitate școlară și a înjunghiat un cadru didactic, nu a fost primul caz de violență în școli. Trebuie să asigurăm securitatea în școli, pentru personal, dar și pentru elevi. Desigur, aici ar trebui să intervină mai mulți factori, inclusiv consiliile locale, care au obligația de a asigura securitatea în școli. Noi am luat o poziție fermă față de astfel de situații de abuzuri, atitudine care se reflectă în comunicatul președintelui Federației, dar și în comunicatul Confederației Sindicatelor Democratice din România, la care federația noastră este afiliată. În ambele comunicate se menționează că noi avem preocupări mai vechi în ceea ce privește siguranța în școli. Ca dovadă este și acea inițiativă legislativă demarată la propunerea noastră pentru a se preveni violența în școli, și care zace undeva, prin Parlamentul României. Cu această ocazie am cerut ca documentul să-și urmeze circuitul firesc și să fie aprobat de către Parlament, asigurându-se, poate, în felul acesta și un plus de securitate.

– Să nădăjduim că lucrurile vor intra într-un făgaș normal și toată lumea va merge liniștită la școală...

– Asta dorim și noi.

Educație fizică sau „joc și mișcare”?

(urmare din pag. 1)

↑ncât nu ne mai preocupă sănătatea și dezvoltarea armonioasă a elevilor și ne gândim să facem economie pe spatele copiilor, afectându-le viața? Este o cale greșită și MEN trebuie să răspundă prin anularea acestui proiect. În plus, ce soluții vor avea colegii noștri forțați să plece din sistemul de învățământ? Este evidentă lipsa consultării unor specialiști, înainte de a se face această propunere, prin care se dorește doar reducerea bugetului pentru educație”, a declarat Simion Hancescu, președinte FSLI.

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

Emil Nicolae, critic de artă: „Petru Diaconu ambalează frumosul într-o expresie de o modernitate uimitoare”

Petru Diaconu, unul dintre cei mai apreciați artiști plastici nemțeni, a revenit pe simezele Galeriei de Artă „Lascăr Vorel” cu o expoziție de înaltă calitate artistică. Vernisajul a avut loc, vineri, 15 februarie, într-o ambianță plăcută, cu prieteni frumoși și luminoși veniți să-i întâlnească din nou lucrările.

„Sunt foarte emoționat și bucuros pentru că sunt înconjurat de foarte mulți prieteni.

Acest fapt mă face să fiu mai atent și mai silitor în privința viitoarelor expoziții”, a mărturisit Petru Diaconu.

„Suntem într-o expoziție frumoasă și nu spun asta în sens figurativ, ci în sensul propriu al termenului. Am început cu frumosul pentru că-i un lucru care nu se mai poartă, cum nu s-ar mai purta, aparent, nici romantismul. Petru Diaconu se ocupă cu frumosul, în pofida tuturor sensurilor pe care le are lumea de azi. Petru Diaconu execută frumosul. În pofida tuturor curentelor care vor să ne turbure, el încearcă să ne vindece cu frumosul. E o chestiune și de porție, și de perseverență, și de curaj. Ar părea că nu e modern, ba e modern, pentru că ambalează acest frumos într-o expresie de o modernitate uimitoare”, a spus Emil Nicolae, critic de artă.

Ziua Internațională a Cititului Împreună și Ora să ȘTIM

Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț a marcat vineri, 1 februarie, Ziua Internațională a Cititului Împreună prin organizarea unor ateliere de lectură în cadrul Secției de carte pentru copii și Ludotecă „Ion Creangă”.

Cerem autorităților să nu mai încalce legislația în vigoare și să asigure siguranța în școli!

Federația Sindicatelor Libere din Învățământ solicită autorităților să respecte Legea nr. 35/2007, completată cu Legea 29/2010, privind creșterea siguranței în unitățile de învățământ, lege care este în acest moment încălcată în mod flagrant și grav! Ne confruntăm cu un nou caz de violență puternică: o profesoară din cadrul Colegiului „Spiru Haret” din Ploiești a fost înjunghiată de un fost elev, chiar în fața cancelariei. Trebuie să înțelegem cu toții că siguranța și securitatea în unitățile de învățământ trebuie să reprezinte, măcar acum, o prioritate pentru Guvern, Parlamentul României și autoritățile locale! Vă reamintim că, la inițiativa federației noastre, a fost redactat un proiect de act normativ privind asigurarea protecției cadrului didactic în unitățile de învățământ. Dintr-un dezinteres total al aleșilor, legea nu a ajuns în faza în care să fie votată!

Cazul grav care s-a petrecut în incinta unei unități de învățământ din Ploiești ne arată cât de vulnerabile sunt școlile în acest moment în fața unor agresori. Lipsa pazei din unitățile de învățământ a dus la această situație, care se poate repeta oriunde în țară, la orice nivel al structurii școlare. Cerem pe această cale, ministrului Educației Naționale, dar și ministrului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice o întâlnire în cadrul căreia să identificăm cele mai bune măsuri care pot fi aplicate la nivelul unităților de învățământ din România. Totul, în contextul în care avem o lege clară, care prevede faptul că:

„Siguranța în unitățile de învățământ se realizează sub coordonarea prefectului și este în responsabilitatea autorităților Administrației publice Locale, a Inspectoratelor școlare, a Direcției Generale de Poliție a Municipiului București sau a inspectoratelor județene de poliție, a Direcției Generale de Jandarmi a Municipiului București ori a inspectoratelor județene de jandarmerie și a unităților școlare.” (Legea 29/2010)

Elevii, dar și angajații din școli sunt vulnerabili la orice formă de violență. Faptul că oricine poate să pătrundă în incinta unei unități de învățământ, fără să fie legitimat sau verificat în privința obiectelor care pot fi folosite drept armă, ne îngrijorează și reprezintă o problemă deosebit de gravă, care trebuie rezolvată urgent. Un cadru didactic care își îndeplinește rolul de „profesor de serviciu pe școală” nu poate să fie cel care asigură securitatea persoanelor aflate în unitatea de învățământ. Considerăm că pot fi identificate resursele necesare prin care toate școlile din România să beneficieze de pază și protecție. Oare de ce fel de semn mai avem nevoie, pentru a lua o decizie concretă în această situație?

„Nu este prima dată când federația noastră solicită instituțiilor abilitate să aplice legislația în vigoare și să acționeze pentru combaterea acestor cazuri de violență. Este deosebit de grav ce s-a întâmplat cu colega noastră din Ploiești, iar acest pericol poate să fie oriunde în țară, la nivelul oricărei unități de învățământ. Solicităm și de această dată o întâlnire cu membri ai Guvernului României, ai autorităților locale, precum și ai părinților pentru a identifica cea mai bună soluție. Nu vrem să transformăm școlile într-un loc nesigur pentru colegii și elevii noștri. Totodată, parlamentarii României ar trebui să se sesizeze și să voteze în regim de urgență legea prin care am cerut protecție pentru personalul din învățământ în cadrul unităților școlare”, a declarat președintele FSLI, Simion Hanceșcu. (F.S.L.I.)

Planul de școlarizare din județul Neamț pentru anul școlar 2019-2020

Proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2019-2020 a fost avizat de Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social Neamț și aprobat de Consiliul de Administrație al Inspectoratului Școlar Județean Neamț vineri, 18 ianuarie. Ulterior, miercuri, 23 ianuarie, acesta a fost depus la Ministerul Educației Naționale în vederea emiterii hotărârii de guvern pentru aprobarea sa, informează un comunicat al ISJ Neamț.

Ca element de noutate, pentru anul viitor se intenționează ca 35% din absolvenții clasei a VIII-a să fie cuprinși în învățământul profesional/dual. Corelat și cu Strategia de dezvoltare a învățământului vocațional/tehnic pe anii 2013-2020, au fost propuse pentru clasa a IX-a învățământ profesional 60 de clase (din care trei pentru învățământul special) la IP/dual (35,5% din total). Unitățile școlare au propus meserii la toate domeniile de calificare care funcționează autorizat/acreditat și pentru care există solicitări ale agenților economici (gradul de satisfacere al acestora fiind de 93,8%). Repartizarea celor 109 clase de liceu a fost efectuată în corelare cu țintele Planului local de acțiune pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic Neamț, astfel: 52 de clase la învățământul teoretic, 19 clase la învățământul vocațional și 38 de clase la învățământul tehnologic.

ISJ Neamț precizează că, pentru nivelurile de școlarizare preșcolară, primară și gimnazială s-a avut în vedere ca toți copiii/elevii să fie cuprinși în aceste forme de școlarizare, inclusiv pentru elevii cu program integrat și cei cu nevoi speciale. La aceste nivele de școlarizare, pentru creșterea calității actului didactic și reducerea cheltuielilor salariale, s-a avut în vedere, pe cât posibil, diminuarea claselor la învățământ simultan/dublu-simultan și includerea elevilor, de la structurile cu efective extrem de reduse la școlile de centru, cu precădere în zonele rurale.

Au fost propuse două clase la clasa a IX-a și nouă clase la clasa a XI-a liceu învățământ liceal seral, patru clase a IX-a învățământ liceal cu frecvență redusă;

16 clase la învățământul postliceal și de maiștri, două clase stagii de pregătire practică și 89 de grupe pentru învățământul sportiv de performanță din cluburile sportive. În funcție de numărul de norme aprobate a fost propus planul de școlarizare la Palatul și cluburile copiilor și la Centrul județean de excelență. Pentru cei care doresc să își completeze studiile primare și gimnaziale au fost propuse un număr de 15 clase la forma de învățământ „A doua șansă”.

„Despre rețeaua școlară pentru anul 2019-2020, care se află postată pe site-ul ISJ Neamț, ca element de noutate este modificarea denumirilor unor unități care nu mai școlarizează nivelul liceal, acestea urmând a se numi școli profesionale. O situație deosebită o regăsim la Dămuș, unde de câțiva ani numărul elevilor, care doresc să continue în comuna natală prin învățământ profesional, nu permite constituirea unei clase, iar școala se va numi gimnazială. A fost înființată o unitate de învățământ particular Liceul Teoretic «I.C. Parhon» Piatra Neamț și a fost închisă, la cererea organizației conducătoare, Grădinița «Roza Venerinii» Pildești, comuna Cordun. Pentru a nu se afecta accesul copiilor la educație, în acest caz a fost suplimentat planul de școlarizare al Școlii Gimnaziale nr.1 Pildești cu două clase la învățământul preșcolar”, informează ISJ Neamț.

Rețeaua școlară va fi constituită din 329 de unități școlare: 150 cu personalitate juridică și 179 de structuri arondate (din care 144 în mediul rural). Cele 150 de unități școlare cu personalitate juridică se clasifică astfel: unități de învățământ preșcolar – 6 (din care 2 în mediul rural); unități de învățământ gimnazial – 90 (din care 71 în mediul rural); unități de învățământ liceal – 37 (din care 10 în mediul rural); unități de învățământ postliceal – 6; unități de învățământ profesional – 5 (toate în mediul rural). La acestea se adaugă unitățile de învățământ pentru activități extrașcolare: un palat și trei cluburi ale copiilor (din care unul în mediul rural), un centru de excelență și un club sportiv școlar, mai precizează comunicatul ISJ Neamț.

Red.

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

Totodată, a fost prezentat proiectul *Ora să ȘTIM*, la care sunt așteptați copii cu vârsta cuprinsă între 3 și 10 ani. Atelierele *Ora să ȘTIM* urmează să se desfășoare în primele trei săptămâni ale lunii în perioada februarie-iunie 2019.

Proiectul *Ora să ȘTIM* se desfășoară, în județul Neamț, și în bibliotecile publice partenere Bâra, Borlești, Cordun, Crăcăoani, Dămuș, Gherăești, Hangu, Răucești, Sagna, Tazlău, Tămășeni, Trifești și Zănești.

„Copiii învață urmărind ce fac cei mari. Iar noi adulții, adeseori uităm să le arătăm celor mici câtă plăcere și bucurie ne aduce cititul. Citind împreună cu copiii, acasă, la bibliotecă sau la școală, le transmitem această bucurie în mod direct și sincer. În acest an, care în România este declarat și Anul Cărții, Ziua Internațională a Cititului Împreună este nu doar o

bucurie care aduce în prim plan copiii și cartea ci, prin popularizarea temelor ȘTIM, le stârnește copiilor curiozitatea și dorința de a explora. De-a lungul proiectului *Ora să ȘTIM* bibliotecarii și adulții care vor citi, vor inspira copiii cu povești incitante și îi vor provoca să pătrundă în lumea matematicii, științei și tehnologiei. Iar acolo, copiii vor descoperi o lume pe măsura curiozității și istețimii lor. Este ceea ce credem atât noi, cei de la Fundația Progress, cât și inițiatorii proiectului *Ora să ȘTIM*/ Volunteer readers, Deutsche Telekom Stiftung”, precizează Claudia Șerbănuță, Project Manager *Ora să ȘTIM*.

„În gura Marelui URS” – Ana-Maria Lemnaru ■ Expoziție de grafică ilustrativă și lansare de carte

Joi, 14 februarie, a.c., în organizarea Muzeului de Artă Piatra-Neamț și Asociației Arte.Ro a avut loc vernisajul expoziției „În gura Marelui URS” și lansarea cărții cu același titlu. Dublul eveniment semnat Ana-Maria Lemnaru este un demers grafic-ilustrativ de recuperare a istoriei recente a societății

Violeta MOȘU

(continuare în pag. 4)

Biblioteca Județeană se implică: • Campania „Stop bullying/ opriți agresarea elevilor”

Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț desfășoară o campanie de luptă împotriva fenomenului bullying, sub genericul „Stop bullying/ opriți agresarea elevilor”, în cadrul unui proiect educațional derulat împreună cu Liceul Tehnologic Economic Administrativ din Piatra-Neamț.

Implicând, prin rotație, toți elevii de clasele a IX-a și a X-a de la Liceul Tehnologic Economic Administrativ, proiectul va avea prezentări și la Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț, adresate elevilor de la Colegiul Național „Petru Rareș”, Colegiul Național de Informatică, Colegiul Tehnic Forestier, Colegiul Național „Calistrat Hogăș”, Liceul Comercial „Spiru Haret”, Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida”, Colegiul Național „Gheorghe Cartianu”, Școala Gimnazială nr. 3 – toate din Piatra-Neamț, dar și la Școala Gimnazială „Vasile Mitru” Tașca și Școala Gimnazială Dumbrava Roșie, iar lista este deschisă.

În proiect vor fi implicate toate cadrele didactice care au funcția de diriginte de la Liceul Tehnologic Economic Administrativ, alte cadre didactice ale acestui liceu, precum și cadre didactice din județ.

„«Stop bullying/ opriți agresarea elevilor» se constituie într-o campanie de conștientizare și luptă adresată elevilor, împotriva fenomenului de agresare. Toate prezentările legate de esența fenomenului, de cauze, efecte, posibilități de evitare vor fi însoțite de dezbateri cu elevii, prin care aceștia pot să-și exprime experiențele

neplăcute, consecințele, trăirile și emoțiile legate de fenomen. De asemenea, se urmărește ca elevii să fie capabili să se identifice când sunt în poziția de victimă, să știe că trebuie să semnaleze acest fenomen și să înțeleagă cui trebuie să ceară ajutor pentru stoparea agresiunilor. Campania își propune să își atingă scopul prin identificarea situațiilor de bullying/ agresare a copiilor și tinerilor în școli, înțelegerea formelor de agresare, conștientizarea cyberbullying-ului/ agresarea informatică, înțelegerea gravității cyberbullying-ului, cunoașterea efectelor agresării, prevenirea fenomenului de agresare și lupta împotriva agresării împreună cu toți factorii implicați”, a precizat prof. Gianina Buruiană, inițiatora și coordonatoarea proiectului.

Proiectul educațional, derulat sub patronajul Inspectoratului Școlar Județean Neamț, urmărește și implicarea, în plus față de școală și familie, a unor agenți ai administrației județene – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț și Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională – în transmiterea de informații preventive elevilor și părinților, în scopul conștientizării acestora, pentru atragerea elevilor în activități care să-i îndepărteze de actele de agresiune.

Întâlnirile de la Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” vor avea loc în fiecare zi de marți, în funcție de programări, în intervalul orar 12.00-14.00. Înscrierile celor care doresc să participe la aceste dezbateri – elevi și cadre didactice – se fac direct la Centrul de Informare Comunitară sau prin programare telefonică, la numărul 0233-210379, interior 114, sau prin e-mail, la adresa euro_cic2008@yahoo.com. (Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț)

V. M.

O nouă apariție editorială

Doctorul Virgil Răzeșu este cunoscut publicului din orașul nostru, dar și celui din întreaga țară, nu doar cu lucrări de strictă specialitate medicală, ci și prin activitatea sa publicistică, literară și editorială. Și aceasta pentru că, sub semnătura sa, au apărut (alături de lucrările de specialitate științifică) și interesante volume de scrieri beletristice, de largă respirație intelectuală.

La această nouă apariție editorială cu romanul *VIAȚA CA O APĂ CURGĂTOARE*, (Editura Răzeșu din Piatra-Neamț), surpriza nu constă în revenirea autorului în vitrinele librăriilor ca scriitor, ci în profunzimea și acuitatea observațiilor din paginile noului roman, dar și în complexitatea, diversitatea și ineditul tipologiilor umane care capătă viață sub pana sa. În acest nou roman al său, se simte mai pregnant decât în creațiile anterioare că autorul are nevoie de spații geografice generoase, în care să-și plaseze acțiunea și să urmărească evoluția personajelor sale, conferindu-le cu ingeniozitate destine inedite, dar interesante și semnificative.

Romanul *Viața ca o apă curgătoare* este, evident, realizarea unui creator care, cu mână sigură, conduce acțiunea mereu tot mai complicată, personajele evoluând în planuri paralele sau în timp și spații diferite și cu totul inedite, nu numai pentru creația acestui scriitor, dar și pentru literatura română contemporană. Autorul, cu o cultură solidă și o imaginație fecundă, își folosește mereu ingenios cunoștințele (și nu doar cele medicale, care îi sunt la îndemână prin profesie, ci și cele din varii domenii ale artelor, sau ale vieții politice și sociale din diferite etape istorice de la noi, dar și de pe alte meridiane). Abundă astfel informații din domeniul istoriei, culturii și artelor, cu trimiteri la patrimoniul românesc sau la cel universal.

Protagonistii aparțin, în marea lor majoritate, tărâmului autohton, fiind marcați (în diverse moduri), de prefacerile politice și sociale ce au avut loc la noi, pe parcursul unor întregi decenii din secolul al XX-lea și sunt urmăriți în evoluția lor sinuoasă și mereu frapantă sau chiar senzațională, dar devin credibili și capătă autenticitate, dat fiind darul autorului de a-și individualiza cu ingeniozitate eroii și de a le imagina destine mereu marcate de marile seisme istorice, din viața poporului nostru, în acest ultim secol al istoriei sale.

Legătura între generații, evoluțiile imprevizibile, destinele aparent incredibile sau care capătă valoare de simbol sunt justificate abil de autor și cuceresc cititorul, care găsește în lectura acestui nou roman al talentatului scriitor Virgil Răzeșu și satisfacția de a descoperi trimiteri interesante, la momente importante din istoria națională, sau la valoroase realizări din domeniile arhitecturii, picturii și muzicii românești. Romanul își sporește din plin valoarea însă, prin prezența unui memorabil personaj care, construit cu ingeniozitate, capătă semnificația de simbol al feminității.

Autorul, deși originar din Brăila, este de o viață pietrean. Așa stând lucrurile, Virgil Răzeșu nu-și poate permite să nu-și poarte personajele și pe plaiuri nemțene, înserând enigmatice detalii peisagistice sau angajând în acțiune personaje ce trimit la personalități ale vieții culturale și artistice de la noi, prin rolul pe care îl au în acțiunea operii sau chiar și prin numele pe care îl poartă.

Étalarea tuturor acestor calități ale romanului recenzat de noi, în spațiul limitat al revistei, sunt, evident, o invitație la o lectură pe cât de plăcută, tot atât de interesantă și chiar instructivă.

Coralia-Letiția BUNGHEZ

TRFŌCULT □ TRFŌCULT □ TRFŌCULT □ TRFŌCULT □ TRFŌCULT □ TRFŌCULT □ TRFŌCULT

(urmăre din pag. 3)

românești din a doua jumătate a secolului trecut. Conceptul expozițional este inedit și reprezintă în ansamblul său o instalație de artă, care îmbină ilustrația cu mijloacele media.

„În gura Marelui URS” publicată la Editura Manuscris, a cărei editoare Maria Axinte este și fondator al Memorialului Închisoarea Pitești, este prima carte ilustrată despre elevii închiși pe motive politice, la penitenciarul Târgșor, de către autoritățile comuniste, un roman grafic pentru copii dar și pentru cei mari.

Ana-Maria Lemnaru a absolvit în 2017 Facultatea de Arte Vizuale și Design, Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași, specializarea Grafică și un master în același domeniu. A ilustrat literatură și a făcut scurte-metraje de animație. Este membră în clubul ilustratorilor din România și membru al Uniunii Artiștilor Plastici. În 2015 a fost câștigătoare a secțiunii „The Single Channle Show”, Motion Festival of Nicossia, Cyprus și ilustrator selectat la BookILL Fest din Novi Sad, Serbia, 2017. A participat la workshop-uri la BIB UNESCO – Bratislava, Slovacia (2017) și Youth in Animotion – Dresda, Germania (2014). Expoziția va putea fi vizitată până pe 10 martie 2019.

Un nou pas pentru reabilitarea Casei Celibidache

Autoritățile fac un nou pas pentru reabilitarea uneia dintre clădirile emblematiche ale municipiului Roman, Casa Celibidache, imobil aflat de mai multă vreme într-o stare avansată de degradare.

Ionel Arsene, președintele Consiliului Județean Neamț – instituție care a preluat imobilul în administrare – a afirmat recent că în curând ar urma să aibă loc licitația pentru stabilirea firmei care se va ocupa de lucrările de reabilitare a clădirii, după ce autoritatea județeană a depus proiectul lucrării pentru finanțare la Compania Națională de Investiții, care a alocat fonduri în acest sens.

În 2012, Casa Celibidache a fost achiziționată de administrația locală româșcană de la moștenitorii compozitorului Sergiu Celibidache, efortul financiar fiind de peste 150.000 de euro. Primăria Roman a marcat reabilitarea acesteia cu fonduri europene, fără succes, însă. În luna martie a anului trecut, consilierii locali româșcani au aprobat transmiterea clădirii din proprietatea publică a Municipiului Roman și din administrarea Consiliului Local Roman, în proprietatea publică a Județului Neamț și în administrarea Consiliului Județean Neamț.

La dascălii mei mă gândesc întotdeauna cu recunoștință. Adesea mă încercă un ciudat sentiment al vinovăției că nu le-am împlinit așteptările. Există educatori, dascăli, care intră în sufletul elevilor și rămân acolo pentru toată viața. Așa era și Grigore Ciucă, profesorul meu de limba și literatura română de la Liceul de Chimie. Un om de o sensibilitate deosebită, de o intensă vitalitate spirituală, dăruit, cu o privire pătrunzătoare, trăsături conturate ferm, bine legat, cu multă siguranță în gesturi. N-am să uit niciodată emoția pe care i-o simțeam în voce și lacrimile care i se prelungeau ușor pe obraji atunci când ne recita din Eminescu sau Alexandru Philippide.

Înainte de a ajunge la Liceul de Chimie din Piatra-Neamț (1971), a predat la Liceul „Ioan Slavici” din Panciu. Din 1991 a profesat la Liceul Tehnologic Economic-Administrativ, de unde s-a și pensionat. Timp de un an a fost și inspector de limba și literatura română.

În anul 1999, într-o emisiune difuzată la postul local de televiziune Tele M („Generația 2000”, realizator, prof. Daniela Nicoară), Grigore Ciucă spunea că a fi profesor înseamnă a iubi această profesie din toată inima.

„Consider, parafrazându-l pe un scriitor drag mie, Marin Preda, cu o formulă care practic pare uzată, dar întotdeauna își capătă un sens profund că: „Dacă dragoste nu e, nimic nu e”. Iubirea presupune tinerețe. În momentul în care iubești puternic ceva, așa cum se poate iubi și profesia, înseamnă că rămâi, chiar și când ai părul alb, tânăr în sufletul tău. Deci, nu se poate face această profesie fără o tinerețe sufletească și o permanență a personalității tale în această tinerețe. Consider că, în viața mea, cartagul principal a fost profesia. La întrebarea dacă ar fi s-o iau de la capăt, este foarte greu să răspund. Poate că m-aș racorda la profesiile cu bani mai mulți, deși, în mod sigur, mi-ar părea foarte rău,

retrospectiv vorbind, dacă nu m-aș face profesor. În afară de o severitate ponderată, severitate pe care trebuie să o ai și cu tine, și cu pregătirea ta, pe care elevii să o accepte și să-i faci să o accepte, în mod sigur nu poți fi profesor fără să iubești și să înțelegi adolescentul. Este imposibil să faci această profesie fără înțelegerea vârstei și fără o iubire mare față de copii. Am avut puterea să dăruiesc și am dăruit din toată inima, dar nu am fost un profesor comod”.

Un profesor dăruit – GRIGORE CIUCĂ

În aceeași emisiune, Grigore Ciucă a povestit că unul dintre cele mai frumoase momente din cariera sa de dascăl s-a petrecut exact în anul în care a venit, prin concurs, de la Panciu la Piatra-Neamț.

„Eram nou în oraș și mă simțeam oarecum stingher. Întâmplarea face că după începerea anului școlar e ziua mea de naștere. Eram obișnuit să mi-o petrec cu prietenii. În anul acela m-am pomenit la ușă cu o elevă din fosta mea clasă de la Panciu. Am întrebat-o: „Ce-i cu tine aici?”. Mi-a zis: „Stați, mă întorc repede!”. Până m-am dezmeticit eu, în apartament a intrat toată clasa a XI-a. Fiecare elev avea o floare în mână. Au venit numai pentru trei ore ca să-mi spună: *La Mulți Ani!*”.

Profesorul Grigore Ciucă s-a născut la 18 octombrie 1941, în comuna Curtișoara, județul Dolj. A decedat la 12 noiembrie 2001, la vârsta de 60 de ani.

„Mă rog cu lacrimi îngerului bun, care îi poartă sufletul către înalțuri, să-i spună împăratului ceresc că, datorită domnului profesor Ciucă, nu am părăsit liceul, când nu mai aveam bursă, în ultimii doi ani (1980 și 1981)”. Acest fragment provine dintr-o scrisoare trimisă fa-

miliei îndoliată de Vasile Țăranu, absolvent al promoției 1981 de la Liceul de Chimie.

Prof. Adriana Zâna Ioniță a scris, după dispariția lui Grigore Ciucă, un articol răvășitor, pe care l-a intitulat „Mica plecare”.

„...De curând, mi-a fost dată o lecție de încredere în frumusețea ieșirii din scenă, lecție de înaltă demnitate și prețioasă luare-aminte. Într-un liceu urcat pe o colină (Liceul Auto), rece ca o temniță, dar încălzit de sufletele elevilor, a avut

cea în vecinătatea cuvintelor, care căpătau conotații tulburătoare.

Un mare profesor de literatură, profesorul Grigore Ciucă, își lua rămas bun de la noi, după 36 de ani dăruirii școlii.

O lecție de suflet, o demonstrație pe care o face laureatul (cu 36 de ani de trudă încununată cu lauri!). Aflat pe podium, execută încă o dată (dar cât de tulburător!) „numărul” său. Încevănându-se cu cerul prin albul aristocratic al frunții. Elegant, discret, a „ieșit din scenă”, însoțit de aplauze.

Meditez azi la paradoxul în care trăim: apostolatul nu are voie nici acum, la Răspântie, să întârzie, chiar dacă doare „mica plecare”... Este și acesta un tribut plătit memoriei. Astfel, întreaga dăruire se sanctifică, viața apostolatului se aureolează și este așezat, cu pietate, între icoane...”.

Nu numai elevii, ci și foștii colegi l-au iubit pentru exemplul de viață, de generozitate, de profesor preocupat, care s-a străduit să ofere ore de învățură aleasă tuturor celor pe care i-a întâlnit.

„Un om de o distincție și un rafinement intelectual ieșite din comun, de o sensibilitate artistică deosebită, un profesor care se mistuia în pasiunea sa pentru literatură, proză dar mai ales poezie; un visător, un idealist, a cărui dăruire pentru școală și elevi atingea inefabilul.

Cu un suflet generos, dublat de un fin simț al umorului, așa cum numai oamenii foarte inteligenți pot fi...” (Prof. Gianina Buruiană, Liceul Tehnologic Economic-Administrativ, Piatra-Neamț)

„În istoria eternă vie a liceului nostru, a învățământului și educației nemțene și naționale, profesorul-filolog Grigore Ciucă rămâne ca un om, intelectual și pedagog rafinat, curat, puternic, merit biruințelor creative, durabile”. (Prof. Maria Țigău, fostă directoare a Liceului Tehnologic Economic-Administrativ, Piatra-Neamț)

Violeta MOȘU

loc cercul pedagogic al profesorilor de limba română din liceele urbei.

E greu de închipuit mai mulți visători la un loc! Strămtorați de aceleași griji, împovărați înainte de vreme, înourați cu gândul la ziua de mâine, rămânem veșnic fascinați de vraja cuvântului pentru că „metafora e cea mai mare putere a omului... e ca un instrument de creație, pe care Dumnezeu l-a uitat în creaturile sale”, spune Ortega I. Gasset. Nimeni nu bănuia că ziua înghețată va sta sub semnul unei clipe regale.

În mod obișnuit, la întâlnirile noastre, profesorul Grigore Ciucă (Liceul Economic, Piatra-Neamț) lua cuvântul, dar acum prinse a vorbi grav, cu glas tremurător, despre un ultim cerc pedagogic, despre „mica plecare”. Lumina se adunase toată pe chipul său, liniștea se adân-

de pe chipul său, liniștea se adân-

TRFŌCULT □ TRFŌCULT □ TRFŌCULT □ TRFŌCULT □ TRFŌCULT □ TRFŌCULT □ TRFŌCULT

După lucrările de consolidare și reabilitare, în clădire ar urma să fie organizate activități în domeniul cultural, odată cu includerea acesteia în circuitul muzeal județean, inclusiv cu amenajarea unui spațiu dedicat memoriei celebrului muzician.

Simona Preda: „Istoria, așa cum a fost ea cu adevărat, nimeni nu o poate cunoaște”

Simona Preda, apreciat istoric, eseist și publicist, a lansat și la Piatra-Neamț, orașul său natal, volumul „Regina-mamă Elena. Mariajul și despărțirea de Carol al II-lea” și filmul documentar cu același subiect. Evenimentul a avut loc sâmbătă, 9 februarie, la Teatrul Tineretului și a fost paginat de dr. Raluca Naclad, în prezența unei audiențe numeroase. Simona Preda este absolventă a Liceului de Arte „Victor Brauner”, promoția 1997, secția pictură de șevalet (profesor Aida Despina Ghiorghișcan).

„Nu mi-am propus o biografie a reginei, ci mai degrabă un colaj, o completare, atât cât a fost posibil, cu documente de arhivă în care s-au reflectat evenimentele majore din viața Elenei, din momentul căsătoriei cu Carol și până când este obligată să părăsească România, în seara zilei de 2 noiembrie 1932.

Istoria, așa cum a fost ea cu adevărat, nimeni nu o poate cunoaște. Tot ce

putem face noi, ca istorici, este să apelăm la discursuri, la arhive, la documente, însă fiecare istoric, la rândul său, este tributary unui format, unor profesori, unei școli de gândire critică și, prin urmare, există o multitudine de păreri. Fiecare istoric are propriul său discurs legat de istorie. De multe ori acest discurs este în contradicție cu ce se emite în altă parte. Deci, când spun cum recuperăm și cum ne apropiem cel mai mult de adevăr, mă refer la cât mai multe discursuri, la un pluralism istoriografic și la tentația de a fi onest și de a fi critic față de surse. În felul acesta tinzi să te apropii cel mai mult de adevărul istoric”.

(continuare în pag. 6)

O federație culturală în Moldova: EDU CULT

Sâmbătă, 26 ianuarie 2019, la Palatul Culturii din Iași a avut loc prima întrunire de lucru a membrilor fondatori ai Federației EDU CULT, federație ce își propune să activeze în domeniul cultural în zona de Nord-Est a țării.

La inițiativa domnului conf. dr. Dorel Zaharia din cadrul Universității Naționale de Arte „George Enescu” Iași și a Federației „Cultura de Mâine” Iași, mai multe asociații culturale din județele Moldovei: Asociația Societatea Cultural Artistică Arlechin Săveni (județul Botoșani), Asociația Cultural Educațională Bon Atelier Mărgineni (județul Bacău), Asociația „Pro Urban” Botoșani, Asociația Culturală Studia Piatra-Neamț (județul Neamț) și Asociația de învățământ, cultură, artă și turism „Țara de Sus” Vatra-Dornei (județul Suceava) au pus bazele federației mai sus amintite, având drept scop promovarea și susținerea diverselor forme de educație, colaborare culturală prin intermediul proiectelor, în acord cu principiile de coresponsabilitate, interculturalitate, integrare și mobilitate. Astfel, putem afirma că se concretizează ceva, cel puțin pe plan cultural, și în zona Moldovei în care investițiile economice majore sunt inexistente, iar infrastructura lasă de dorit.

Fiind o organizație non-profit, neguvernamentală, neconfesională, apolitică și independentă, federația își manifestă disponibilitatea acceptării unor noi membri (asociații, fundații, organizații) care vizează realizarea de activități culturale, artistice și educaționale.

Principalele obiective ale Federației EDU CULT se concretizează în următoarele: *susținerea și îmbunătățirea rolului educației în promovarea respon-*

sabilităților și a coeziunii sociale, a diversității culturale și a dialogului intercultural; dezvoltarea competențelor de administrare și protecție a educației cultural-artistice astfel încât să se elaboreze politici în domeniu; stabilirea unor parteneriate în materie de educație cultural-artistice între diferiți decidenți și sectoare, de la cultură la industriile culturale; reprezentarea intereselor comune ale membrilor săi în domeniul cultural, al educației cultural-artistice cât și din punct de vedere social; stimularea dialogului și schimbul între teorie, cercetare și practică în domeniul educației cultural-artistice și de divertisment; sprijinirea profesionalizării membrilor săi în specializări ce țin de domeniul administrării culturii și al educației culturale; dezvoltarea educației cultural-artistice în mediu urban și rural; promo-

varea accesului membrilor săi la modalități de finanțare și la oportunități de întărire a capacității organizațiilor de acțiune în domeniul culturii și educației culturale; dezvoltarea teoriei și practicii culturale în domeniul dezvoltării comunitare; dezvoltarea legăturilor românilor de pretutindeni, prin asigurarea unui cadru adecvat de afirmare identitară și a spiritualității românești;

sprijinirea și îndrumarea tinerilor în vederea participării active a acestora la viața economică, educațională și culturală a țării etc.

Primele proiecte propuse în cadrul federației se încadrează în programul regional **Educație în domeniul cultural – limbaje și coduri culturale**, planificat pentru a funcționa pe termen lung și vizează dezvoltarea unei piețe culturale regionale în zona de Nord - Est a României (sunt implicate șase județe cu 22 de municipii și orașe), prin formație culturală în două mari direcții: *promovarea și susținerea diversității culturale; actul de cultură – instrument de incluziune socială activă*. Conceput din nevoia de a dezvolta creativitatea, proiectul propune o reconsiderare și o redefinire a legăturii dintre copil, tânăr și cultură. Acest proiect reprezintă etapa conturării unor proiecte regionale de amploare în care improvisația devine o metodă nonformală, un stimul creator și un mijloc de autodescoperire.

Programul propune susținerea și îmbunătățirea rolului educației culturale în promovarea responsabilității, a coeziunii sociale, a diversității culturale și a dialogului intercultural în Regiunea Nord-Est, ceea ce vizează dezvoltarea incluziunii sociale active în rândul tinerilor prin explorarea universului limbajelor și codurilor culturale. Cu alte cuvinte, prin acțiunile ce vor fi derulate în cadrul unor astfel de proiecte, elevii (copiii, tinerii) vor avea oportunitatea să-și descopere propriile forțe interioare necesare adaptării la o societate viitoare. În acest sens, federația își propune colaborarea cu diverse instituții de cultură din zona Moldovei, dar și cu organizații de profil pe plan internațional.

Prof. dr. Mihai FLOROIA

Un dicționar al înțelepciunii

Semnalăm apariția lucrării semnate de Dumitru Tudose, Teodora Cireș și Elena Cojocariu, **Dicționar de înțelepciune**, la Editura PIM, Iași, 2018.

După cum autorii înșiși mărturisesc, prezentul dicționar reprezintă *o culegere a ceea ce diverși cercetători au denumit maxime, aforisme, sentințe, eseuri, reflecții, cugetări, adagii, apoftegme, citate, expresii celebre și proverbe*.

Conținând 1061 de pagini, format academic, cartea este structurată în trei părți: *Tematică* (tematica de bază, tematica la *Varia*, tematica la *Addenda*), *Dicționar* (dicționar de bază, *Varia*, *Addenda*) și *Date bio-bibliografice selective*. Acestea se adaugă o listă de abrevieri și o bibliografie selectivă. Dintre acestea, partea a doua, *Dicționarul*, este cea mai consistentă cuprinzând, în ordine alfabetică, termeni, expresii, citate, cugetări pe diverse teme ale culturii universale.

Cele 116 lucrări care constituie bibliografia selectivă ce a stat la baza prezentei culegeri reprezintă compendii, enciclopedii, dicționare, studii aprofundate, lucrări de referință pentru tematica abordată, fapt ce face ca dicționarul de față să ofere esența subiectelor analizate.

Cu siguranță că lectura textelor din acest dicționar necesită anumite cunoștințe de limbă română, elemente de limbă latină, precum și cunoștințe de istorie și geografie, astfel încât evenimentele să poată fi localizate în mod corect în timp și spațiu. Astfel, acceptarea sau respingerea unor cugetări depinde enorm de vârstă, experiență și pregătirea cititorilor, de capacitățile acestora de înțelegere și de interpretare.

Acceptate și apreciate în mod unanim: *autoeducația, bucuria, bunul simț, caracterul, cartea, cinstea, cultura, dreptatea, educația, morală, prietenia, rațiunea etc.*, respectiv condamnate: *abuzul, aparența, avariția, criminalul, cerșetoria, desfrăul, furtul, hoția, ignoranța, indiferența, lenea, minciuna, nedreptatea, orgoliul etc.*, aceste subiecte oferă cititorilor principalele modalități în care au fost și sunt percepute în decursul timpului.

Văzut și analizat în ansamblul și amploarea lui, dicționarul trebuie parcurs tematic sau pe diverși termeni și nu citit neapărat, de la A la Z, ca pe o carte oarecare. Acesta constituie un motiv suplimentar pentru care recomand o astfel de lucrare tuturor persoanelor interesate de filosofia lumii și a vieții.

Prof. dr. Mihai FLOROIA

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

(urmăre din pag. 5)

Expoziție de pictură Denisa Oniea

În perioada 14-28 februarie 2018, Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț a găzduit în Sala Cupola expoziția de pictură a elevei Denisa Oniea. Vernisajul a avut loc joi, 14 februarie, iar prezentarea tinerei pictorițe a fost făcută de Ștefan Potop, profesor la Liceul de Arte „Victor Brauner” din Piatra-Neamț și președinte al Filialei Neamț a Uniunii Artiștilor Plastici din România.

„Denisa Oniea este înscrisă în Programul The Duke of Edinburgh's International Award, program internațional de dezvoltare a tinerilor, derulat și în România, prin Clubul Ecoturistic «Dr. Gheorghe Iacomii», din anul 2015. Avem înscrisi tineri din colegiile din Piatra-Neamț:

«Rareș», «Hogaș», Informatică, «Cartianu», «Asachi». În cadrul acestui program, tinerii, sprijiniți de voluntari adulți, instruiți, își aleg și ating obiective pe domeniile cele mai importante pentru dezvoltarea lor: abilități personale, activități sportive, voluntariat, aventură. Unii tineri au făcut lucruri extraordinare: au organizat tabere gratuite pentru copii de la țară, au participat în concerte, piese de teatru, prezentări internaționale, olimpiade, concursuri sportive sau de robotică etc. Denisa Oniea a optat pentru pictură, la abilități personale, cu obiectivul să picteze 20 de tablouri și să organizeze o expoziție. De asemenea, la capitolul voluntariat organizează un curs de fotografie pentru începători», a precizat Gabriel Marin, de la Clubul Ecoturistic „Dr. Gheorghe Iacomii”.

„Laborator 2.0” – expoziție de știință interactivă, la Piatra-Neamț

În parteneriat cu instituția Complexului Muzeal Județean Neamț, SC Eventera SRL organizează a doua expoziție de știință interactivă, „Laborator 2.0”, adresată copiilor cu vârste între 5 și 14 ani. Expoziția se va desfășura în perioada 4-15 martie la Muzeul de Istorie și Arheologie din Piatra-Neamț.

Omagiu lui Ion Negre

Între elevii Seminarului din Mănăstirea Neamț a fost și Ion Negre.

Ion Negre s-a născut în 1844 la Gura Văii, comuna Căciulești, fiu al dascălului C. Negre care a murit în 1846. Rămasă vădană, Maria, mama sa, ar fi vrut ca fiul ei să învețe carte. Cu ajutorul dascălului Ioan, copilul învăță alfabetul chirilic în curtea bisericii din Dobreni și frecventează câteva luni Școala Domnească din Piatra-Neamț. Mama – Maica Melania, căci între timp se călugărise – încearcă să-l aciuze pe lângă mai multe mănăstiri: Horaița (unde ar fi trebuit să învețe și ciubotărie), Almaș, Pângărați, Bisericanii, Neamț. Aici, cum nu avea încă 18 ani rămâne ca frate (argățel), dar din când în când trecea și pe la școală unde nu era primit fiindcă vedea numai cu un ochi și nu avea voce frumoasă.

În septembrie 1859 toți frații sunt chemați la cancelaria seminarului unde Sofronie Vârnăv îi întreabă dacă doresc să intre la școală. Ion Negre avea 16 ani și fiindcă știa alfabetul a fost trecut în clasa a doua. Acum începe adevărata școală cu condițiile asigurate de mănăstire, cu uniforma de călugăr, cu clopoțel, regulament, pedagogi și ore regulate de clasă, masă și repaus. Între profesori: Gh. Grigorescu, Cornescu, Ghenadie Popescu, Nichifor Iliescu, Iosif Georgian, Ion Cartu, Ion Bradu ș.a. Între colegii de școală erau Alexandru Podoleanu, Conon Arămescu, Narcis Crețulescu.

În clasa a IV-a a fost numit pedagog cu leafa de doi galbeni pe lună. Până spre sfârșitul anului adunase 16 galbeni din care își cumpără haine nemțești, cămăși, izmene, pălărie și batiste gândind ca după examen să părăsească mănăstirea și să plece în lume.

La examenul din clasa a IV-a ținut cu mare fast, Sofronie Vârnăv regretă desființarea seminarului de la Neamț, în schimb economistul Ionescu – delegatul guvernului spune că funcționează seminariile de la Iași, Huși și Roman și celor care vor dori să-și continue studiile el le va da recomandăție. La festivitate starețul Timotei a scos o pungă plină cu bani de argint pe care a răsturnat-o pe masă și au fost împărțiți premianților împreună cu diferite cărți. Între premianți era și Ion Negre.

Între 1862-1866 Negre urmează cursurile seminarului din Huși. Și aici a fost pedagog.

Pentru clasa a V-a s-a pregătit singur între 1866-1867 și a susținut examenul la Seminarul Socola, unde a urmat clasa a VI-a fiind și aici pedagog. Pentru clasa a VII-a s-a pregătit în particular, iar în septembrie 1869 a susținut examenul pentru a deveni profesor.

Reușind printre primii la examen, la 29 oc-

tombrie 1869 a fost numit profesor pentru obiectele științifice la nou înființatul gimnaziu din Piatra-Neamț, unde timp de 35 de ani *tata Negre* a lucrat pentru școala care creștea pe măsură ce el îmbătrânea, căci spunea ministrul Haret: *actualul liceu este în oarecare măsură și opera profesorului Negre* care rar se supăra, fiind un adevărat părinte al elevilor, protejându-i pe cei săraci, stimulând energiile de la țară de unde plecase și el.

Între 1882-1886 a fost revizor școlar pentru județele Neamț și Suceava prezentând ministrului adevărate studii despre starea școlilor și măsuri pentru îmbunătățirea situației acestora. În 1892 obține titlul definitiv pentru obiectul geografie și în același an, la 8 noiembrie, inaugura noul local al Liceului „Petru Rareș” (al doilea liceu din țară).

Împreună cu prietenii și colaboratorii a înființat societăți economice precum „Pionul” dar și societăți culturale ca „Asachi” și revista cu același nume sau revista „Preocupări didactice” în care au fost publicate studii privind: pământul, apele minerale, locurile istorice, satele; s-a evidențiat valoarea pădurilor, a industriei, s-a scris monografiile, s-a evidențiat starea școlilor și bisericilor, s-au prezentat rezultatele cercetărilor științifice, s-au scris poezii, s-au publicat scrierile lui Calistrat Hogaș ș. a. Ion Negre a făcut și politică în cadrul Partidului Liberal, fiind ales deputat, spre sfârșitul vieții, între anii 1901-1904.

A încetat din viață la 16 februarie 1906 la București și neavând mijloace, soția sa, Zamfirița, s-a decis să-l înmormânteze la București, în cimitirul Belu (în sectorul pentru săraci, îmbrăcat în hainele în care zăcuse). O telegramă trimisă la București a oprit înmormântarea și prin străduințele fostului primar Nicu Albu, Ion Negre a fost adus într-un vagon la Piatra-Neamț și înmormântat așa cum se cuvenea unui om de seamă, unui fiu destoinic al acestor locuri. S-a și spus atunci că Nicu Albu a întors mortul de la groapă.

După douăzeci de ani, în 1926, locuitorii Pietrei au contribuit la immortalizarea figurii lui Ion Negre, alături de cele ale lui Calistrat Hogaș și Mihai Stamatian, în basorelieful de la intrarea în actualul Colegiu Național „Petru Rareș”.

Neculai FLORIAN

Competențe pentru Tineri și Motivație pentru Carieră

Începând cu luna noiembrie 2018, până în anul 2022, la Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman se derulează un amplu program educațional pentru elevii înscriși în învățământul liceal, ciclul inferior și ciclul superior. În cadrul Schemei de Granturi pentru Licee (proiectul ROSE finanțat printr-un împrumut acordat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, implementat de către Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice pe o perioadă de 7 ani, între 2015 și 2022), această unitate școlară desfășoară subproiectul „CTMC – Competențe pentru Tineri și Motivație pentru Carieră”, pentru elevii din clasele IX-XII.

Subproiectul demarat de câteva luni la Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman urmărește creșterea numărului de elevi care se înscriu, participă și promovează examenul de bacalaureat, în vederea facilitării accesului la învățământul superior și a tranziției spre piața muncii, fiind în acord cu țintele strategice din Planul de Acțiune al Școlii. Echipa de implementare monitorizează activitățile prin care cei 120 de elevi din grupul țintă, din primul an de proiect, să beneficieze de sprijin adecvat în vederea remedierii unor deficiențe, a îmbunătățirii unor competențe, a scăderii ratei de abandon școlar și a absenteismului.

La fel ca în alte licee tehnologice, subproiectul amintit se derulează pe o durată de patru ani și include activități diverse, între care: activități remediale și de tutorat („Ai carte, ai parte!”), activități de consiliere, dezvoltare personală, orientare profesională și educație incluzivă („Calea spre succes”), activități de consiliere și orientare în carieră („Privim spre viitor”), activități extracurriculare, vizite sau excursii de documentare, stagii de practică/internship, participare la diferite competiții și ateliere („PRO educație!”), „Competițiile ROSE”). Pe lângă activitățile pedagogice și de sprijin, extracurriculare sau de orientare în carieră a elevilor, subproiectul vizează și anumite dotări tehnologice, decontarea transportului și masă pentru grupul țintă. (Sursa: *Ziarul de Roman*)

„Evident, beneficiile vor fi multiplicabile la nivelul unității, al comunității, al societății prin creșterea numărului de absolvenți, prin creșterea stimei de sine, atât a elevilor cât și a cadrelor didactice, datorită investiției în educație”, a afirmat directorul Colegiului Tehnic „Miron Costin”, profesor Ana-Maria Zăloagă. (Sursa: *Ziarul de Roman*)

Red.

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

” În «Laborator 2.0» ne deschidem simțurile pentru a explora știința, facem corelații, răspundem la întrebări și ne bucurăm de curiozitate, a noastră și a copiilor. Conduși de ghizi special pregătiți, copiii vor trece prin cele trei zone ale expoziției.

În prima zonă vor afla cum funcționează organele de simț, în a doua zonă își vor testa simțurile prin tot felul de jocuri senzoriale, iar în a treia zonă vor explora fenomene de fizică din optică și acustică.

În zona de biologie vom prezenta funcționarea organelor de simț și vom analiza pe baza unei instalații interactive cum funcționează creierul.

În zona de fizică vom explora fenomene din optică și acustică. Vom afla ce reprezintă undele electromagnetice ca mai apoi să ne concentrăm pe lumina vizibilă și o trecem prin tot felul de fenomene: reflexie, refracție, dispersie sau polarizare. Aici vom face curcubeie, vom îmbina puzzle-uri cu oglinzi sau vom îndoi creioane în apă”, a declarat Camelia Cojan, manager general S.C. Eventera S.R.L.

Spectacole de teatru ale Școlii Populare de Artă

Pe 11 februarie, sala mare a Teatrului Tineretului a aparținut adolescen-

ților. În apropierea zilei îndrăgostiților, atât de apreciată de cei tineri, Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Neamț, prin Școala Populară de Artă, și Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Alexandru Roșca” au prezentat pentru elevii școlilor din Piatra-Neamț două spectacole gândite și create din iubire și redare cu iubire, cu suflet, de tinerii actori în devenire care activează la instituțiile amintite.

Prima reprezentație, „Supraviețuitorii”, cu un text dramatizat de regizorul Gheorghe Hibovski din piesele „Monoloage”, după Raluca Enescu, și „Supraviețuitorii”, de Nicoleta Ionescu a fost interpretată de elevii clasei de actorie a Școlii Populare de Artă, îndrumați de actrița Maria Hibovski.

Cea de a doua reprezentație se intitulează „Povești de trezit părinții”, este un spectacol regizat de Gheorghe Hibovski (cel care semnează și scenariul) și jucat de elevii ai Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă „Alexandru Roșca”. Spectacolul face parte din proiectul, „Lupta împotriva violenței de orice fel asupra copilului”, proiect susținut de Primăria Piatra-Neamț. Ambele spectacole au fost primite cu aplauze entuziaste, lucru care a demonstrat că, dacă este făcut bine, teatrul poate să fie mereu un imbold pentru minte și un balsam pentru suflet.

„Dezvoltarea continuă a profesorilor este un drept, dar și o obligație profesională”

Doamna Claudia Jora, pentru ca citirii revistei Apostolul să vă cunoască mai bine, vă invităm să faceți o scurtă prezentare a parcursului Dvs. profesional.

– Am absolvit Colegiul Național „Roman Vodă” în anul 1998, apoi am urmat Facultatea de Filologie din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași, iar din anul 2002 lucrez în învățământ. Am predat doar limba engleză, eu având și specializarea a doua, adică limba și literatura română. Debutul meu ca profesor a fost la Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu”, unde, deși eram începătoare, am primit clase de a XII-a, fapt care mi-a prins foarte bine, cu toate că nu a fost o trecere foarte lină de la facultate la încadrarea în muncă. Am predat apoi la Liceul Pedagogic și la Liceul de Arte, după care am trecut prin mai multe examene de titularizare pentru că traversam o perioadă ușor nefericită, când nu erau catedre titularizabile de limba engleză. Astfel încât m-am titularizat prima dată la Roman (eu fiind de acolo), apoi am devenit profesor titular vreo cinci ani la Colegiul Tehnic „Dimitrie Leonida” din Piatra-Neamț, unde am învățat de asemenea foarte multe, mai ales de la directorul din acea perioadă, domnul profesor Gheorghe Constantin. A urmat Colegiul Național de Informatică, unde mi-am susținut și gradul didactic I în anul 2011, având mereu tot sprijinul echipei manageriale. În anul 2012, cu ocazia pensionării domnului profesor Paul Sandovici s-a scos la concurs un post titularizabil de limba engleză și cum îmi doream foarte mult „Rareșul”, deși trecusem deja prin trei examene similare, m-am apucat din nou de învățat, am susținut din nou inspecție la clasă și am reușit să mă titularizez aici. Și de atunci au început alte multe experiențe memorabile...

– V-am văzut în anul 2018 pe scena Sărbătorii Școlii Nemțene. Puteți să ne împărtășiți câteva din rezultatele importante obținute cu elevii Dvs?

– Din acest punct de vedere cred că sunt o profesoară norocoasă și marele noroc este că noi lucrăm la Colegiul Național „Petru Rareș” cu elevi foarte buni și reușim să facem o echipă foarte sudată. M-ați văzut pe scena Sărbătorii Școlii Nemțene în anul 2018 datorită elevului Matei Blaj, care a obținut Mențiunea I la etapa națională a Olimpiadei de limba engleză și care acum este student la Cluj. Matei este un caz mai special, el a urmat la liceu profilul de matematică-informatică și continuă la facultate tot informatică, dar din clasa a IX-a a avut o pasiune pentru limba engleză, în fiecare an a mers la olimpiadă și iată că în clasa a XII-a a avut media a patra pe țară.

Cu un an în urmă am avut un Premiu Special, tot la Olimpiada națională de limba engleză, obținut de Amalia Filip. Îmi amintesc cu drag că în al doilea an al meu la „Rareș”, Cristi Berbece, tot de la profilul matematică-informatică a obținut tot la Olimpiada națională poziția a zecea, în condițiile în care concurența este foarte acerbă, noi nu suntem profil de filologie și chiar simpla participare la faza națională este meritorie.

Ne mândrim și cu o tradiție în ceea ce privește participarea la Concursul Național de „Public Speaking”, la care elevii noștri au rezultate excepționale: Locul II la semifinala națională și la finala națională cu Cristi Berbece, Amalia Filip, Mihail Buruiană.

– Cum se potrivește învățarea centrată pe elev cu disciplina limba engleză?

– Cred că disciplina limba engleză se pliază foarte bine pe acest concept. Bineînțeles că sunt multe metode prin care ne concentrăm pe elevii noștri. Învățarea centrată pe elev înseamnă să îi deprindem să-și asume responsabilitatea pentru ceea ce învață, să aibă inițiativă, să-i motivăm în permanență, să-i ajutăm să conștientizeze ceea ce au acumulat și ce nu. Personal îmi place să lucrez cu cântecele, cu filme, cu materiale pe care ei ulterior le vor folosi pentru examenele internaționale, îmi place să folosesc metoda debaterii și mai ales (și asta am învățat de la prof.

• **Interviu cu Claudia JORA – profesor de limba și literatura engleză, director adjunct la Colegiul Național „Petru Rareș”**

metodist Georgeta Burduja, care mi-a fost și în inspecție la definitivat) agreez metoda spidergram, folosind tabla.

Suntem de ani buni centru de pretestare și testare Cambridge, iar noi din clasa a X-a ne pregătim elevii pentru examenele internaționale Cambridge și IELTS și prin tot ce facem încercăm să-i ajutăm să atingă performanța și să-și reafirme interesul pentru limba, cultura și civilizația engleză.

– Care ar fi portretul „rareșistului” zilelor noastre?

– Elevul nostru este determinat, hotărât și știe ce vrea. Dacă în clasele a IX-a și a X-a caută, acumulează din toate, în clasa a XI-a deja a înțeles ce își dorește. În clasa a XII-a este deja focalizat pe ceea ce îl interesează. Adolescentul de la „Petru Rareș” este un inimos care se implică și căruia îi pasă, care este matur, plin de căldură și pasiune, cu un punct de vedere clar și cu care poți discuta aproape orice.

– Ce rol considerați că trebuie să acorde fiecare profesor dezvoltării continue? Vă rugăm să ne dezvăluiți din experiența proprie în acest sens.

– Dacă ne gândim la conceptul european de învățare pe tot parcursul vieții – Lifelong Learning – chiar dezvoltarea continuă nu este numai un drept al nostru dar este și o obligație profesională pe care ar trebui să ne-o dicteze propria conștiință. Permanent trebuie să citim, să ne documentăm pentru că nu putem apărea oricum în fața elevilor noștri. Lucrurile evoluează atât de rapid, se transformă în fiecare moment, încât trebuie să încercăm mereu să ne menținem în actualitate.

Eu mi-am dat toate gradele didactice în primul moment, apoi am făcut diferite cursuri de perfecționare cu Ambasada Americii, cu Inspectoratul Școlar, cu Casa Corpului Didactic și din toate am aflat lucruri noi pe care să le aplic la clasă, pe care să le împărtășesc atât colegilor cât și elevilor. Un loc aparte ocupă în acest context bursa „Comenius”, pe care am obținut-o la Oxford în anul 2009, printr-o aplicație personală și care a fost un mare câștig profesional, pentru că

mi-a permis să-mi petrec două săptămâni în mediul limbii pe care o predau. Iar în anul 2018 am luat decizia de a mă înscrie la o școală postuniversitară la Bacău, în domeniul „Managementului Instituțiilor Educaționale”.

– Ce așteptări trebuie să avem de la profesorii care au și misiunea de diriginte?

– Profesorul diriginte este o persoană extrem de importantă în viața oricărui elev. Pentru mine, doamna dirigintă din ciclul gimnazial – Tirodi Georgeta – a fost un model. O admiram pentru atitudine, pentru eleganță, pentru felul în care își concepea lecțiile, care ne fascinau întotdeauna.

Spunem că fiecare clasă este oglinda dirigintelui, deoarece felul în care acesta își formează clasa spune foarte mult despre propria persoană. Dirigintele are menirea principală de a educa, de a forma, de a contribui la devenirea copilului. Trebuie să fie ca un părinte și să învețe elevii să fie în primul rând oameni, să respecte niște norme, să iubească adevărul și frumosul. Și asta este valabil pentru fiecare dintre noi, pentru că, mai importantă decât informația de specialitate este transmiterea valorilor adevărate.

– Care vi se pare principala provocare a învățământului românesc în această perioadă?

– Aceasta este o întrebare foarte interesantă. Există o contradicție, cu care eu mă confrunt de câțiva ani. Când ajung în clasa a XII-a, mulți elevi bat la ușa direcțiunii pentru a solicita scrisori de recomandare pentru universități din Regatul Unit al Marii Britanii, Olanda, Danemarca etc. Eu scriu foarte multe scrisori în fiecare an. Pe de o parte ne bucurăm fantastic pentru ei când sunt acceptați la acele școli înalte, dar pe de altă parte rămâne o mâhnire, gândindu-ne că mulți dintre ei își vor găsi drumul acolo și puțini se vor mai întoarce. Eu le spun tuturor acestor elevi să meargă în străinătate și să fure de acolo experiență, pe care s-o aplice în țara noastră și chiar în orașul nostru.

– Sunteți în pragul aniversării a 150 de ani de la înființarea liceului. Cum e să fii director adjunct la Colegiul Național „Petru Rareș” în această perioadă specială?

– Este o permanentă provocare să fii director adjunct la Colegiul Național „Petru Rareș”, nu numai în momentul aniversării celor 150 de ani. Dar ne așteaptă niște momente absolut deosebite în luna noiembrie și sunt foarte multe lucruri de care trebuie să ținem cont și la care ne gândim. Deja lucrăm la un program și avem foarte multe idei despre cum să marcăm evenimentul cât mai frumos, pentru că nu multe instituții de învățământ se pot mândri cu asemenea vârstă și cu locul pe care-l ocupăm noi în comunitatea nemțeană și nu numai. Sunt idei care vin și de la colegii noștri din cancelarie, pentru că întotdeauna am ținut la lucrul în echipă. Și Președintele Consiliului Școlar al Elevilor a venit cu un proiect pe care ni-l propun ei, cu activități în care doresc să se implice.

Înțelegeți deci că mobilizarea este maximă și principala noastră preocupare ar fi ca la acest eveniment să avem alături cât mai mulți din absolvenții noștri, care au făcut cinstă școlii și s-au realizat atât în țară cât și în străinătate. Așa că suntem profund conștienți de misiunea pe care o avem!

A consemnat Gianina BURUIANĂ

Sylvia Trăistariu, artist vizual: „Văd în artist un misionar, un erou care poate salva lumea prin arta lui”

Motto: „Porți cu tine înțelepciunea de om!” (Platon)

Sylvia Trăistariu consideră că prezența în societate a pseudo-valorilor sabotează formarea unei elite autentice. Nu a gândit niciodată arta din perspectivă comercială și spune că dacă ai potențialul de a genera idei cu un conținut responsabil, atunci arta ta poate schimba lumea.

Cum vă autodefiniți ca artist vizual?

– Consider că sunt un artist și un om implicat și de aceea cred foarte mult în dialog. Sunt un observator activ și încerc să înțeleg lumea din jurul meu, contextul istoric, social, politic, în care trăiesc și cine sunt eu în acest context. Contează mult momentul istoric în care trăiești. Te condiționează să gândești și să acționezi într-un anumit fel. Ori, în acest sens, arta poate crea o formulă alternativă, un shift cultural. De asta optez pentru genul de artă angajată, în care artistul să comunice un mesaj sau măcar să discute cu publicul prin intermediul artei. Nu trebuie neglijat nici rolul estetic și contemplativ al artei. Cred că e mult mai important ca arta să provoace publicul să-și pună întrebări și, în egală măsură, să pună sub semnul întrebării concepte, situații, valori sau non-valori. Poate chiar să și sugereze soluții, dar fără să le impună. Cred că sunt un artist cu un spirit treaz și o conștiință vie. Propun un discurs constructiv, ghidat de un scop precis și legitim. Nu cred în rebeli fără cauză. Trăim în era imaginii și vizualul este foarte important. Dacă ai ceva de spus, dacă ai potențialul de a genera idei cu un conținut responsabil, atunci arta ta poate schimba lumea.

– În ce măsură artistul, creatorul, rămâne proprietarul garantat al ideilor și spiritului artei pe care o produce?

– Dacă e să facem trimitere la legislație, artistul rămâne proprietarul ideilor sale atât timp cât demonstrează obiectiv originalitatea opereii sale, care îi reflectă acestuia personalitatea și universul său creativ unic. Ideile circulă liber, dacă sunt interpretate și reinterpretate. Deci, atributul originalității în abordarea unei idei, poate chiar a aceleiași idei, este foarte important. Este cunoscută fraza lui Pablo Picasso: „Good artists copy. Great artists steal” (Artiștii buni copiază. Artiștii geniali fură). Picasso se referea la faptul că imaginea are un impact cognitiv foarte mare, de aceea este imposibil ca un artist să nu fie influențat de ceea ce au realizat predecesorii sau contemporanii săi. Este inevitabil pentru retină, ca într-o eră dominată de imagine și informație, să nu se contamineze și cu ideile altora. Însă, foarte importantă este amprenta personală, care face marea diferență între „a copia” și „a te inspira”.

– Cine dictează limitele spiritului critic în opera de artă?

– Libertatea de exprimare este un drept, dar cred că trebuie respectate totuși niște limite. Dacă ne referim la conținutul opereii de artă, nu cred că dreptul ei de exprimare poate să se manifeste atât de liber încât, de exemplu, să lezeze drepturile copilului sau drepturile unei minorități. Artă a amendat, de-a lungul istoriei, derapajele sociale și politice ale timpului, tocmai pentru că în fiecare moment istoric au existat artiști care au înțeles rolul implicat al ei, acela de formator de opinie. Contextul politic a fost cel care a cenzurat de cele mai multe ori arta și, deci, a dictat niște limite. Azi, însă, arta se află la apogeul libertății sale de exprimare, iar reperiile care trasează anumite limite ar trebui să fie bunul-simț, toleranța, respectul față de anumite valori, dar și o bună cunoaștere a legislației. Pe lângă libertatea de exprimare mai există multe alte drepturi, care trebuie respectate.

– Cum delimităm raportul dintre artă și producție-marfă, în contextul rentabilității?

– Nu am gândit niciodată arta din perspectivă comercială. Cred că artistul nu ar trebui să facă artă care rentează. Eu cred doar în arta adevărată, care are puterea de a educa, de a forma și de a schimba. Văd în artist un misionar, un erou care poate salva lumea prin arta lui. Artă nu e fabrică, unde să produci lucrări pe bandă rulantă și să le vinzi pe bandă rulantă. Da, arta are valoare și ea se traduce și în bani. Dar este o societate dominată de consumerism, care transformă totul în afacere, distorsionează scopul artei și, implicit, nivelul calitativ al acesteia.

– Care este idealul artistului vizual?

– Pentru artist este foarte importantă relația cu publicul. El îți confirmă valoarea ideilor generate. Cred că idealul artistului adevărat este ca mesajul său să ajungă la public și să fie înțeles de public. Există în istoria artei o adevărată dramă a artiștilor neînțeleși, vizionari sau geniali pentru timpul lor, dar neînțeleși.

– Care sunt valorile care v-au format?

– Ceea ce sunt astăzi ca artist și ca om este rezultatul educației primite în familie. Valori precum ADEVĂRUL, ONESTITATEA, respectul pentru CULTURĂ, m-au însoțit permanent în viață, ca o busolă morală. În schimb, în societate, am întâlnit un alt tip de educație, bazată pe unele lucruri fără valoare, care a încercat să mă influențeze negativ, dar cu care am luptat continuu. Cel mai important este ce faci mai departe cu ceea ce ai primit. Nu trebuie să te mulțumești doar cu ceea ce primești, bun sau rău. Cred că e importantă formarea noastră continuă ca oameni. Trebuie să lucrezi mai departe cu ceea ce ai, să transformi, să modelezi, să corectezi, să dezvolți.

– Pe cine admirați cel mai mult și de ce?

– Admir OMUL FRUMOS în toate ipostazele sale, indiferent de condiția socială, de formația profesională, de naționalitate, de aspectul fizic. Cred că e

lecția pe care ar trebui să o învețe orice om într-o viață. Ce înseamnă să fii OM FRUMOS? Este un cumul de calități simple și discrete, care îmbină sensibilitatea cu demnitatea, înțelepciunea și candoarea. Un atribut deosebit al omului frumos este noblețea sufletească. Ce este noblețea sufletească? Să ascuți atunci când nu ai timp să ascuți, să oferi și să iubești fără diferențe, să înțelegi nevoile celui de lângă tine fără să-l judeci. Să nu ucizi prin cuvânt, ci să salvezi prin cuvânt. Competiția nu îți are locul în omul frumos, pentru el fiind mai valoroasă prietenia și dragostea. Iubește simplitatea, pășările, norii, bătrânii, ai simțul răspunderii, respectă trecutul, strămoșii.

– Ce vă reproșați cel mai des?

– Sufăr de un idealism patologic. Manifestarea realității în cea mai concretă formă a ei, este de-a dreptul șocantă pentru mine. Ca urmare, dezamăgirea care apare mai ales în relațiile cu oamenii, aduce cu sine o alterare serioasă a încrederii

– Cum vă agresează non-valorile?

– Mă agresează mult mai mult pseudo-valorile decât non-valorile. Pseudo-intelectualii, pseudo-artiștii etc. Sunt niște personaje care joacă un rol și care nu fac decât să deruteze societatea. Cel mai grav, dacă ne referim la societatea românească, este că aceasta nu îi sancționează pe acești „actori”, ci mai mult, îi introduce în diverse domenii și instituții, în care ar trebui să existe profesioniști. Prezența în societate a acestor pseudo-valori sabotează formarea unei elite autentice.

– Prin ce ar trebui să impresioneze din primul moment lucrările unui artist vizual?

Prin emoție, dar și prin provocare. Cred că privitorul trebuie să rămână în fața unei lucrări de artă cât mai mult. Să admire, să-și pună întrebări, să analizeze. Dacă o lucrare de artă nu exercită o putere magnetică de a te atrage și de a te păstra în fața ei măcar câteva minute, cred că încercarea artistului, din spatele lucrării, de a stabili o legătură cu privitorul/publicul, a eșuat. Nu e o vină a artistului neapărat, ci poate fi o lipsă de pregătire a publicului.

A consemnat Violeta MOȘU

Spitalele militare din zona Târgu Neamț în Primul Război Mondial (1916-1918)

EMANUEL BĂLAN, s-a născut la 24 decembrie 1978 la Onești și este profesor de istorie la Liceul „Vasile Conta” din Târgu Neamț. Absolvent al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, specializarea istorie-geografie (2002) și al masterului în istorie (2004). Urmează cursuri de specializare în istoria holocaustului la Universitatea București, Centrul de Studii Ebraice „Golstein Goren” (2006), și la Universitatea „Yad Vashem” din Ierusalim (2010). Este președinte al Asociației *Pro Democrația Club Târgu Neamț*, din 2007. A susținut prelegeri în politici publice și europene în cadrul unor cursuri de formare din România și R. Moldova. A publicat articole de istorie națională și universală în *Magazin Istoric*, *Historia*, *Iassidava*, *Acta Bacoviensia*, *Revista de istorie a evreilor din România*, *Antiteze* și *Conta* dar, și în cadrul unor simpozioane naționale și internaționale. Este autorul lucrărilor „*Biserica Ortodoxă din Basarabia. Mitropolia Basarabiei, de la începuturi până azi*”, Editura „Egal”, Bacău, 2010, *Minoritățile naționale din Bucovina în cadrul procesului electoral din perioada interbelică*, Editura „Egal”, Bacău, 2012, *200 de ani de la răpirea Basarabiei de către Imperiul Rus și consecințele ei asupra istoriei românilor* (coordonator), Editura „Sf. Ierarh Nicolae”, Brăila, 2012 și *Anticomunism și represiune comunistă în Neamț și Bacău (1945-1989)*, Editura „Egal”, Bacău, 2014.

Articolul alăturat – „Spitalele militare din zona Târgu Neamț în Primul Război Mondial (1916-1918)” – reia textul comunicării susținut la Simpozionul „Centenarul Unirii Basarabiei cu Țara-Mamă” desfășurat la Seminarul Teologic Ortodox „Veniamin Costachi”, Neamț, 24 martie 2018.

Intrearea României în război a presupus și înființarea a numeroase spitale militare. Organizarea acestora a început încă din timpul neutralității prin Comitetul Central Sanitar din cadrul Ministerului de Război. La nivel de județ existau comitete regionale sanitare. Cel din Neamț era condus de prefectul N. Ioaniu. Dintr-un document din 22 aprilie 1916, aflăm că în județul Neamț erau pregătite 15 spitale, printre care și cele de la Mănăstirile Neamț și Văratec, în Târgu Neamț fiind pregătite Spitalul Sf. Spiridon cu 40 de paturi și Cazarma militară cu 300 de paturi.

Comitetul Central Sanitar al județului a considerat ca insuficient numărul de paturi existente așa că, la 25 mai 1916 a cerut suplimentarea acestora: 50 de paturi la Cazarma militară (spitalul 240) și 20 de paturi la Spitalul Sf. Spiridon (spitalul 239). Unele dintre spitalele județului nu erau pregătite pentru a primi răniții, având nevoie de reparații. În această situație se afla spitalul din Târgu Neamț, ale cărui reparații erau efectuate de către Serviciul de Poduri și Șosele al județului Neamț. Aceste lucrări ce trebuiau terminate în primăvara anului 1916 nu erau gata nici în vara anului 1916, deși în februarie 1916 Banca Industrială trimisese un acout de 3000 de lei pentru lucrări. În acest sens, la 20 mai 1916 se ordonă lucrări de refacere la spitalele de la Văratec și Mănăstirea Neamț, lucrări ce au fost încredințate Serviciului de Poduri și Șosele Neamț. În august 1916, Ministerul de Război a dat acestor spitale sume de bani pentru amenajare, 3948,75 de lei la Văratec și 2809, 88 lei la Mănăstirea Neamț. La intrarea României în război capacitatea acestora era de 368 paturi la Văratec, 324 la Mănăstirea Neamț și 200 paturi la Bălătești. La Mănăstirea Neamț exista și Colonia școlară care putea găzdui 100 de paturi. Aceste spitale erau conduse de un administrator ajutat de un contabil. Astfel, spitalul 31C Bălătești, era administrat de Agăpescu, 32C Văratec de Lepădatu, iar cele de la Neamț și Secu de către Arhimandrit Evghenie Ungureanu. În toamna anului 1916, situația acestor spitale era diferită. Cel de la Bălătești deja avea activitate, în octombrie fiind tratați aici 209 soldați, personalul fiind în număr de 20 de persoane, medicul Tatomir fiind ajutat și de studentul Segal Marcu, iar cel de la Mănăstirea Văratec avea și un ajutor de farmacist. O situație specială era la spitalul de la Mănăstirea Secu, care nu avea medic și nici nu funcționa. La 6 ianuarie 1917, administratorul acestuia, protosinghelul Ilarion, arăta preșe-

dintelui CAS Neamț că până la acea dată nu a avut răniți. O primă dovadă de activitate reiese din documentul datat în 23 mai 1917, care arată că aici au fost evacuați infirmii din Piatra-Neamț. Abia la 1 iunie 1917, președintele CAS Neamț aproba angajarea aici cu un salariu de 30 lei lunar, a 2 bucătari, 3 spălătorese și a 2 gardieni. Din primăvara anului 1917, toate spitalele militare și militarizate depindeau de Direcția a VI-a Sanitară de pe lângă Armata a II-a, Serviciul Spitalelor.

Spitalul 239 Sf. Spiridon, administrat de către domnul Cristofor, a avut primii 2 răniți la 15 august, când avea 24 de angajați, numărul acestora reducându-se la 21 la 26 august. Cei mai mulți răniți primiți în luna august, 11, au fost în ziua de 30 august.

Insuficiența numărului de paturi a dus la înființarea altor spitale în luna septembrie 1916. La Târgu Neamț au fost înființate spitale în localul Școlii israelito-române (nr. 430), aflat în centrul orașului, peste drum de spitalul Sf. Spiridon și în localul Școlii Primare nr. 2 de băieți (nr. 429), ambele pentru chirurgie mică. La Spitalul cazarmii din Târgu Neamț (nr. 240), spital de boli interne, primii bolnavi au sosit la 19 septembrie 1916, 31, iar până la sfârșitul lunii numărul acestora a ajuns la 237.

Aceste spitale au primit în cursul lunii noiembrie și soldați ruși. Astfel, spitalul 239 a primit și tratat 18 soldați ruși.

După retragerea în Moldova, în noiembrie 1916, în Neamț au fost evacuate 5 spitale din Prahova, trei dintre acestea 153, 154 și 440 fiind concentrate la Bălătești. Din Buzău au fost instalate în zona Târgu Neamț, spitalele 171, 372, 373 și 374. Spitalul 171 a fost instalat în localul școlii din Bălătești și în două case din sat, administrator fiind Ialomiteanu.

Spitalul 372 a fost instalat în localul Școlii nr.2 de băieți, având ca administrator pe Z. Săndulescu, iar spitalul 374 a fost instalat în localul Școlii nr. 1 de băieți (școala domnească), având ca administrator pe Panait Volănescu. Acest spital ce aparținea de Regimentul 23 Artilerie, avea la sfârșitul anului 1916 un număr de 18 răniți, dintre care 10 erau ruși. Un document din 23 septembrie 1917 menționează 25 de spitale în județ. Printre acestea erau și spitalul, 31C Bălătești, 33C de la Mănăstirea Neamț, 32C de la Mănăstirea Văratec și spitalul 431C de la Mănăstirea Secu. Spitalele funcționau în clădiri rechiziționate, iar pentru cele care nu erau ale statului se plătea chirie.

Aceste spitale de convalescenți au avut și pacienți soldați ruși, deși în zona Târgu Neamț exista și spital militar rusesc. Situația din 10 decembrie 1916, ne arată la spitalul de la Bălătești că pe lângă cei 275 de soldați români erau și 13 ruși, dintre care un locotenent.

Din martie 1917, a fost creat Consiliul de Administrație a Spitalelor din Neamț, care avea printre funcționari, refugiați din Muntenia, ce munceau fără plată în schimbul hranei și locuinței.

Din primăvara anului 1917, toate aceste spitale au trecut în subordinea Direcției a VI-a Sanitară a Armatei a II-a. Toate aceste spitale au funcționat în baza legii rechizițiilor, în localuri ale statului sau particulare, pentru care se plătea chirie. Totuși, pentru spitalul 239 nu s-a plătit chirie, deoarece era proprietatea Eforiei Sfântului Spiridon din Iași, care

nu a cerut despăgubiri. Nici unii particulari nu au cerut chirie, așa cum a făcut și comunitatea evreiască din oraș, care nu a cerut chirie pentru localul școlii, unde se afla spitalul 430, ocupat la 1 octombrie 1916. Spitalul 374, refugiat din Buzău, a funcționat în patru localuri, toate proprietate privată. Primul local a fost rechiziționat la 1 decembrie 1916 și cuprindea 5 camere, o magazie și o pivniță proprietatea lui Carol Rubinstein, situată pe strada Ștefan cel Mare, folosite pentru administrație și

Spitalele militare din zona Târgu Neamț în Primul Război Mondial (1916-1918)

depozitul de alimente. A urmat, la 1 ianuarie 1917, rechiziționarea a alte 4 camere de pe strada Ștefan cel Mare, proprietatea lui Alecu Lăzărin, folosite ca bucătărie și depozit de lenjerie. A treia rechiziție a fost la 1 iulie 1917, tot pe aceeași stradă, 2 camere ce aparțineau lui L.M. Nathanson, folosite ca locuință pentru contabil și cancelarie a spitalului. Ultima rechiziție a avut loc la 1 octombrie 1917, o pivniță pe strada veche dată de D. Stamate. Chiar dacă acestea au fost evaluate pentru a se da chirie, proprietarii nu au cerut nimic. Spitalele erau deservite și de farmaciști, însă prea puțini pentru nevoile acestora. Cele din Târgu Neamț erau deservite de un singur farmacist, Edmond Papp, locuitor al orașului.

Pentru buna desfășurare a activității acestor spitale au fost rechiziționate nu numai imobile ci și bunuri necesare acestora. Plata acestor bunuri întârzia, așa cum a fost cazul celor 85 de litri de petrol rechiziționați pentru spitalul 430 din Târgu Neamț, în lunile octombrie și noiembrie 1916, a căror plată, 17 lei, s-a făcut abia în 28 februarie 1917. Aprovizionarea cu alimente a acestor spitale a fost o altă problemă. Pentru o bună aprovizionare, la Târgu Neamț a fost înființat un centru de reaprovizionare, pentru spitalele din oraș și de la mănăstirile din apropiere. Aceste alimente erau cumpărate de la negustori și administratorii se confruntau cu numeroase probleme: alimente mucegăite, depreciate sau lipsa la cântar, dar și creșterea prețurilor. Unele alimente se procurau greu, precum brânza, care devenise un aliment rar în spitale.

Dar, la 26 mai 1917 Prefectura era înștiințată că, pentru spitalele din Târgu Neamț, s-au procurat 400 de kg de brânză, repartizate astfel: 25 de kg pentru spitalele 239, 430, 431, câte 20 de kg pentru spitalele 372 și 374, restul fiind date spitalelor de la mănăstiri. În februarie 1917, spitalul de la Mănăstirea Neamț nu mai avea deloc medicamente de primă necesitate, precum chinina. Aprovizionarea acestora cu alimente a fost o altă problemă, acestea își asigurau cea mai mare parte de la furnizorii particulari contra cost. De pildă, uleiul de floarea soarelui sau cânepă de la teascurile lui Ion Popescu din Valea Arini și Munteanu din Bălățești. Spitalul de la Mănăstirea Neamț a cumpărat de la înființarea sa și până la 1 martie 1917, 875,85 kg carne de vită la prețul de 1,30 lei/kg. Brânza, un aliment de bază în zona de munte, devenise o raritate, astfel că, în 26 mai 1917, CAS Neamț a repartizat 165 kg pentru spitalul de la M. Neamț, și câte 60 de kg pentru cele de la Bălățești și Văratec.

Greutățile de aprovizionare cu alimente au fost provocate și de aliații noștri, rușii, care plăteau oricât cereau negustorii și urcau astfel prețurile, cumpărând totul de prin sate. De astfel de practici se plângea administratorul spitalului 373 Buzău, înființat la Valea Seacă, în decembrie 1916. Spitalele se confruntau și cu problema încălzirii, astfel, spitalul de la M. Neamț avea nevoie de 3500 mc de lemne, pentru spitalul de la Bălățești s-a fixat de către Regiunea Silvică pădurea din comună, iar pentru cel de la Văratec pădurea din zonă. Unele spitale aveau gospodării și ateliere anexă, ce-i drept, cele de la Neamț și Văratec le foloseau pe cele ale mănăstirilor, iar cel de la Bălățești avea și o grădiniță de zarzavat de peste 40 de prajini.

Problema personalului medical din spitale a fost permanent una stringentă, cele mai multe aveau studenți medicinisti și un singur medic, de regulă și administrator. Personalul inferior era și acesta deficitar, așa cum rezultă dintr-o informare din 26 mai 1917. La spitalul din Bălățești erau 32 de persoane, la cel de la Văratec, 37 persoane, iar la cel de la Secu, 6 persoane. Foarte mulți angajați

ai spitalelor, în special cei din categoria administrativă și de asistență, au lucrat fără nici o retribuție de la stat. Într-o situație mai bună s-a aflat spitalul 239 din Târgu Neamț, el având medic șef (C. Petroniu), medic de spital (I. Tenenzapf), farmacist (A. Margulis) și chiar un student la medicină în anul al II-lea (O. Kaufmann), dar și spitalul 430 care avea ca medic pe N. Tanasachi și subchirurg pe V. Imbru, agentul sanitar al orașului. Și cu înca-

cadre didactice erau refugiate din Buzău și Ploiești, administrator fiind până la 1 septembrie 1917, buzoianul Zamfir Săndulescu, numit apoi învățător la Școala primară din Humulești.

O altă problemă cu care s-au confruntat spitalele și care s-a agravat la începutul anului 1917, era cea a igienei. O problemă mare în acest sens a fost despăducherea bolnavilor și răniților. Metoda folosită era spălarea cu petrol după care erau îmbăiați

Autosanitară a armatei

drarea personalului sanitar inferior erau probleme, așa cum rezultă și din adresa din 29 septembrie 1916 a prefectului către primarul din Târgu Neamț, prin care se cerea ca soțiile tuturor funcționarilor, care aveau cel mult doi copii, să lucreze ca surori de caritate în spitalele din oraș.

O categorie aparte și foarte importantă pentru activitatea spitalelor o constituia cea a cercetașilor folosiți în cancelariile spitalelor, curieri, la aprovizionare sau în farmacii. Numărul acestora era insuficient, spitalul 372 de exantematici avea la 2 octombrie 1917 un singur cercetaș refugiat de la Ploiești. Spitalele 239 și 372 aveau lipsă 2 cercetași iar spitalul 374 avea lipsă 3 cercetași. Milițienii, cei care asigurau paza spitalelor, erau și aceștia insuficienți. La 31 octombrie 1916 se aflau 19 milițieni la spitalul 240 (cazarma militară), 6 la spitalul 241 (școala de băieți nr. 2) și 4 la spitalul 430 (școala israelito-română). Cei mai mulți erau din județul Neamț și aveau o situație materială precară, mulți dintre ei nu aveau îmbrăcăminte și încălțăminte, acestea fiind primite abia în luna februarie 1917. Toți cei 6 milițieni de la spitalul 430 au primit, la 26 februarie, port popular în valoare de 80 de lei, dar nu toți la fel, din cauza lipsei banilor. Spitalul de la Bălățești avea 17 milițieni, cel de la Văratec, 19, iar cel de la M. Neamț, 19 milițieni. În aceste spitale au lucrat și călugări, precum la spitalele de la Văratec și Neamț dar și învățători la partea administrativă, 5 la Bălățești, 7 la Văratec - din care 3 refugiați și 3 învățători refugiați la spitalul de la M. Neamț.

În spitale au lucrat și voluntari, unii dintre ei fiind cadre didactice, învățători sau educatori. La spitalul 430 au lucrat șapte cadre didactice, două fiind refugiate iar ceilalți din oraș: C. Stan - învățător și director la Școala 1 de băieți, având funcția de administrator, Maria Ștefănescu-învățătoare la Școala nr. 2 de băieți, s-a ocupat de supravegherea bolnavilor și înregistrarea răniților, Ecaterina Berlescu - directoarea grădiniței de copii, Smaranda Cosmovici - învățătoare pensionară și soțul ei, George Cosmovici, care s-au ocupat de corespondența răniților. La spitalul 372 trei din cele patru

și îmbrăcați cu haine curate. Într-o adresă din 12 decembrie 1916, administratorul spitalului 239, D. Zamwell, îi cerea președintelui C.A.S. Neamț 200 de litri de petrol. Răspunsul a fost că în lipsa petrolului, care era tot mai greu de procurat, să se folosească o soluție de oțet concentrat sau diluat, iar rufele să fie spălate și saloanele dezinfectate. Problema igienei lăsa mult de dorit la Târgu Neamț. De aceea, la 16 octombrie 1917, Direcția a VI-a Sanitară i-a cerut C.A.S.-ului ca pentru deparazitarea hainelor bolnavilor să construiască două cuptoare, unul la spitalul 239 Sf. Spiridon, celălalt la Școala nr. 2 de băieți.

La începutul anului 1918 activitatea unor spitale s-a redus foarte mult, ceea ce a condus la închiderea acestora. Mai multe documente ne arată că spitalele militare au fost desființate cel târziu la data de 31 mai 1918. În mai 1918 a fost desființat spitalul de la Văratec, mobilierul fiind predat comunei Filiora. Cu toate acestea, unele spitale și-au continuat activitatea și în vara anului 1918. De exemplu, la 11 iulie 1918 mai existau în spitalul 239, trei răniți, iar în spitalul 430, doi militari bolnavi de febră tifoidă.

Activitatea unor medici și administratori depusă în slujba bolnavilor a fost evidențiată de prefectul județului, N. Brânzeu, într-un raport din 1 martie 1918. În acest raport sunt evidențiați și medicul șef al spitalului 239, A. Comaniță, medicul șef de la spitalul 372, D. Ionescu, sau administratorul spitalului 374, P. Volănescu.

Spitalele militare din Târgu Neamț reprezintă o pagină din contribuția orașului la războiul de reînțregire, una mai puțin cunoscută decât faptele de glorie ale Batalionului de Vânători de Munte.

Prof. Emanuel BĂLAN

Surse:

SJAN Neamț, *fond Consiliul de Administrație a Spitalelor Militare*, 1916, 1917, 1918;

SJAN Neamț, *fond Revizoratul Școlar Neamț*, dosar nr. 826, 839.

Sara Stroici: „Dezvoltarea unui sunet rafinat este ținta studiului oricărui violonist”

Sara Stroici, n. 1991, este absolventă a Universității Naționale de Arte „George Enescu” din Iași. A studiat vioara de la vârsta de 5 ani cu doamna prof. Maricica Gheorghieș, la Liceul de Arte „Victor Brauner” din Piatra-Neamț. Spre finalul liceului, a început o colaborare cu maestrul Anton Diaconu, membru al cvartetului de stat VOCES. În anul II de facultate a obținut o bursă și a studiat în Austria la „Joseph Haydn Konservatorium”, cu violonistul Georg Eggner. Începând cu anul III de facultate a studiat cu doamna prof. univ. dr. Elena Ovănescu, la clasa căreia a absolvit și masteratul. A susținut concerte ca solistă a orchestrei Filarmonicii „Dinu Lipatti” – Satu Mare, „Mihail Jora” – Bacău, dar și ca membră a Orchestrei de cameră a Universității Naționale de Arte. Alături de tatăl său, pianistul Adrian Stroici, a concertat în Austria, Germania, Franța, Italia, Spania, Ungaria, Bulgaria, Republica Moldova, dar și peste tot în țară. O convorbire cu violonista Sara Stroici, prin felul precis și elegant de a se exprima, se asociază mai tot timpul cu plăcerea de a o asculta concertând. Refuză să se încadreze în șabloanele unui sistem rigid și spune că a fost binecuvântată cu persoane-pilon la fiecare intersecție importantă din viața sa.

– Care sunt valorile care v-au format?
– Bunul simț. L-am tot amintit și mai de vreme, însă îi observ valoarea pe măsură ce devine din ce în ce mai rar în societatea actuală. Mai ales ca muzician, menirea noastră este să dăruim. Un dar făcut fără bun simț poate fi un rău imens. De asemenea, credința, simplitatea și corectitudinea. Cred că sunt strâns legate între ele.

Cum vă autodefiniți ca muzician?
– Deși mă simt oarecum stingheră să vorbesc despre mine, observ o mare dorință de creștere și dezvoltare permanentă. De asemenea, refuz să mă încadrez în șabloanele unui sistem rigid, încercând să îmi aduc aportul în crearea unei libertăți în exprimarea muzicală, folosind pilonii bunului simț și ai esteticii muzicale. Deși sunt neîncrezătoare în propriile mele forțe, dorința de a progresa și de a învăța reprezintă punctul cel mai mare de motivație.

– În ce măsură artistul, creatorul, rămâne proprietarul garantat al ideilor și spiritului artei pe care o produce?

– Bunul simț, în muzică, poate fi un ghid din punct de vedere interpretativ, și nu numai. Interpretul poate fi asemănat cu un chiriș. Casa închiriată este lucrarea muzicală interpretată. Proprietarul rămâne, bineînțeles, compozitorul. Un interpret de bun-simț muzical va fi acela care va pune în valoare fiecare colțșor al casei în stilul lăsat de la bun început de compozitor. Partitura trebuie respectată cu strictețe, absolut orice abateri înseamnă o ciuștire a creației compozitorului. Interpretul nu adaugă și nu scoate nimic, el doar subliniază, reliefează, luminează, evidențiază muzica deja născută odată cu partitura.

– Este adevărat când se spune că, mai degrabă, muzica te alege?

– Este adevărat că muzica ne alege pe toți,

încă de dinainte de a ne naște (studiile care arată efectele benefice ale muzicii pentru pruncii nenăscuți, probabil ne sunt deja cunoscute tuturor), pe unii dintre noi ca beneficiari pasivi, iar pe alții ca împreună-creatori, sau beneficiari activi. Probabil că melomanii îi consideră pe muzicienii profesioniști ca fiind mai binecuvântați, mai „aleși”, însă mi-e greu să votez o categorie mai avantajoasă. Sunt foarte mulți oameni talentați care nu își cunosc valoarea, am întâlnit persoane cu o carieră strălucită în cu totul alte domenii, nedorindu-și dezvoltarea darului muzical. Mai putem spune că muzica alege doar pe acei mari muzicieni care strălucesc? Fiecare dintre noi primește un beneficiu, depinde de noi cum îl primim și cum îl dezvoltăm. Cunoaștem masa de ascultători necunoscători, care primesc tot ce li se oferă, dar admir acei oameni simpli care aleg o educație muzicală rafinată, formându-și un gust muzical selectiv, rareori această alegere fiind doar în domeniul muzical. De asemenea, și în cazul muzicienilor profesioniști, unii se nasc cu un talent extraordinar, alții muncesc enorm, unii oameni talentați nu iubesc muzica, alții nu prețuiesc darul lor... În concluzie, muzica ne-a ales deja pe toți. Diferența o face răspunsul nostru la invitația ei.

– Care este idealul unui violonist?

– Sunetul. Profesoara mea de vioară din liceu avea o vorbă: „Măria Sa, Sunetul”. Dezvoltarea unui sunet rafinat este ținta studiului oricărui violonist.

– Pe cine admirați cel mai mult și de ce?
– Mentorii mei sunt acele persoane care au schimbat traiectoria vieții mele atunci când poteca ducea spre nicăieri. Am avut binecuvântarea să am parte de persoane-pilon la fiecare intersecție importantă din viața mea. Spre ei voi privi mereu cu profundă admirație și recunoștință.

– Ce vă reproșați cel mai des?
– Faptul că am lăsat ca frica de eșec să îmi fure oportunități, astfel că am pierdut multe bătălii fără să încerc măcar să lupt.

– Cum vă agresează non-valorile?
De cele mai multe ori putem alege ce valori să îmbrățișăm, însă problema apare atunci când nu mai reușim să facem diferența dintre valoare și non-valoare. Atunci când non-valorile sunt promovate mai puternic decât valorile, în mintea celor mai mulți, se schimbă total percepția asupra vieții și ajungem să numim Binele-Rău și Răul-Bine. Privind spre copiii, cu care am binecuvântarea să lucrez de ceva timp, cred că înspre ei lovește cel mai mult acest fenomen. Din punct de vedere muzical, atunci când călătoresc, când merg într-un spațiu comercial sau chiar și când sunt pe stradă, rareori am parte de surprize frumoase. În general, sunt obligată să ascult zgomote cu versuri, versurile fără nicio culoare poetică, fiind doar înșiriri de cuvinte triviale din viața cotidiană, cele mai multe exprimând tristețea, amarul unei iubiri trădate sau neîmpărtășite. Cu tristețe observ cum, în ultima vreme, contează mai mult cum arată decât cum și ce cântă un artist, și de aici, când sunt obligată să ascult un artist care doar arată, mi-aș dori să ni se lase libertatea de a alege ceea ce ascultăm. Mi-aș dori măcar volumul sunetului să fie mai mic. Așadar, dacă tot aminteam de bun simț, lipsa acestui element esențial din viața și cariera oricărui om, duce la agresarea celor din jur.

– Există o limită a posibilităților muzicale?

– Există o limită a noastră în ceea ce privește percepția muzicii. Ținând cont că muzica a fost creată înaintea omului (cred cu tărie asta), dacă

Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie

FEBRUARIE 2019

1/1929 – n. **Grigore Caraza**, la Poiana Teiului, Neamț (d. 11. 11. 2014, Piatra-Neamț), învătător, condamnat de mai multe ori, a făcut peste 21 de ani de închisoare. A reușit, la 50 de ani, să obțină diploma de balaureat. În 1980, a emigrat în Statele Unite de unde a revenit în țară (2001).

Petre Țuțea era de părere că, în închisoare, Grigore Caraza și-a „exercitat profesia de român”. Experiența de temniță grea în închisorile comuniste a transpus-o în cartea „Aiud însângerat”, un document tulburător despre ceea ce a însemnat „holocaustul

roșu” în România. I s-a acordat Titlul de Cetățean de Onoare al Municipiului Piatra-Neamț (2007).

■ 2/1853 – n. **Nicu N. Albu**, la Piatra-Neamț (d. 31. 05. 1908, București), a absolvit Facultatea de Medicină din Berlin, fără examen de doctorat.

Rememorări nemțene

Arendaș al moșiilor din Roznov, Turturești și Măraței, se va consacra exploatarea forestieră, construind drumuri, șosele, căi ferate (Bacău – Piatra-Neamț, și Piatra-Neamț – Tarcău). Deputat, senator, prefect al Județului Neamț și primar. Atunci s-a terminat construcția șoselelor începute de Gheorghe Ruset-Roznovanu, s-au construit șapte poduri mari peste Bistrița, șoseaua peste Petru-Vodă (Târgu-Neamț – Valea Bistriței), introducerea curentului electric în oraș, amenajarea Parcului „Cozla” și a grădinii zoologice, aducții-

nea de apă potabilă, construirea de străzi, trotuare, extinderea liniilor telefonice în județ, mutarea gării pe actualul amplasament. A sprijinit apariția publicațiilor: „Mișcarea”, „Propășirea”, „Munca”.

■ 2/1944 – n. **Violeta Lăcătușu**, la Asău, Bacău, profesoară, scriitoare, artist plastic. După absolvirea Facultății de Filologie, Iași (1967) a predat, până la pensionare, limba și literatura română la Colegiul Național „Roman-Vodă” din Roman. A debutat editorial cu romanul „Simurgul” (1999). Colaborări: „România literară”, „Cronica”, „Ateneu”, „Antiteze”, „Analele” Universității ieșene. Alte cărți: „Inițiere astrală, grafi-poeme”, „Jocul destinului”, „Taifunul își ascute dinții”,

Sara Stroici: „Dezvoltarea unui sunet rafinat este ținta studiului oricărui violonist”

este să vorbim despre o limitare, aceea nu poate fi decât cea omenească în a descoperi posibilitățile muzicale infinite. Eu, cel puțin, nu îmi pot imagina o margine a muzicii, ci doar un orizont.

– *E bine să fii preocupat de tehnica interpretativă, de virtuozitatea tehnică, sau preocupat de tehnică uii de muzică, de artă, de emoție, de adevărul*

spus de compozitor?

– Dacă accentul este pus pe interpretare, pe emoție, ne obligăm să fim preocupați de tehnică pentru a realiza ceea ce ne dorim să transmitem. Le văd pe aceeași treaptă, condiția fiind ca arta să conducă tehnica spre Frumos.

– *Ce înțelegeți, ca muzician, prin sinceritate?*

– Sunt ocazii în care simțim că purtăm o pălărie mai mare decât ar trebui. Sinceritatea în muzică poate fi foarte dureroasă, însă, înaintând cu un vâl deasupra ochilor, ne putem îndrepta spre distrugere. Un muzician care își dorește să

evolueze va fi deschis spre critici, luând ce consideră că merită îmbunătățit și dezvoltat. De asemenea, un artist va oferi sinceritate publicului dăruind acea valoare în care crede, indiferent dacă prin acest lucru va câștiga notorietate sau nu. Cel mai dureros este să observ muzicieni care oferă non-valori în care ei nu cred, întinând astfel sufletul melomanilor, motivând cu... „asta se cere”. Ca muzicieni,

avem datoria morală de a oferi ce avem mai bun, nu ceea ce se cere, dacă se cere ceva în care nu credem.

– *Ce este succesul, cum am putea să-l păstrăm?*

– Pentru mine, ca muzician, succesul este un concert în care primesc înapoi mai mult decât ce am oferit din punct de vedere emoțional la acel eveniment, atunci când observ o problemă tehnică rezolvată la elevii mei, atunci când reușesc eu să îmi înving o teamă, atunci când văd că părinții și prietenii mei sunt mândri de mine, atunci când vine cineva necunoscut la mine și îmi mul-

țumește că, privind la mine, copilul său a început să studieze vioara. Și lista stă deschisă. Succesul nu poate fi păstrat, pentru că este o stare de moment, iar în secunda doi poți fi la pământ. Succesul nu este un scop, este un întreg itinerariu, cu sușuri și coborâșuri. Nici eșecul, nici succesul, nu înseamnă sfârșit.

– *Cum privești prezentul?*

– Cu încredere. Sunt motivată să cresc din punct de vedere violonistic, îmi doresc enorm să progrez, să mă dezvolt, și pe măsură ce citesc mai mult, îmi dau seama cât de mult mai am de învățat. Prezentul meu e singura certitudine, și mă bucur de el.

– *În încheiere: care au fost satisfacțiile anului trecut?*

– Anul 2018, pentru mine, a fost unul al încrederii, al răspunsurilor la rugăciuni. Îmi amintesc cu mult drag de concertul Poveste și Dor, de la Piatra-Neamț, unde a rămas o bucăciică din sufletul meu. Am avut bucuria de a interpreta un repertoriu foarte drag mie din care amintesc Sonata a doua în Re Major de Serghei Prokofiev. De asemenea, pe plan pedagogic, mă bucur să văd progresele elevilor mei, atât la vioară, cât și în cadrul Atelierelor de dezvoltare a auzului intern. 2018 a fost anul în care am primit mai mult decât am cerut, mi-am înfruntat multe temeri, am luat decizii importante și îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru că toate acestea mi le-a oferit prin oamenii extraordinari care sunt în jurul meu.

*A consemnat
Violeta MOȘU*

CALENDAR – februarie 2019

- 0** 3. **Ionel TEODOREANU** (6 ian.1897 – 3 feb.1954) – 65 de ani de la moartea prozatorului;
04. **Francois RABELAIS** (4 februarie 1494 – 9 aprilie 1553) – 525 de ani de la nașterea poetului și medicului francez;
04. **Costache CONACHI** (14 sept.1778 – 4 feb.1849) – 170 de ani de la moartea poetului;
05. **Alecu RUSSO** (17 mart.1819 – 5 feb.1859) – 160 de ani de la moartea prozatorului;
05. **Gheorghe ȚIȚICA** (4 oct.1873 – 5 feb.1939) – 80 de ani de la moartea matematicianului;
08. **Dimitri MENDELEEV** (8 februarie 1834 – 2 februarie 1907) – 185 de ani de la nașterea chimistului rus;
12. **Otilia CAZIMIR** (12 februarie 1894 – 8 iunie 1967) – 125 de ani de la naștere;
12. **Jean RENOIR** (14 septembrie 1894 – 12 februarie 1979) – 40 de ani de la moartea regizorului de film francez;
13. **Immanuel KANT** (22 mai 1813 – 13 februarie 1883) – 136 ani de la moartea filosofului iluminist german;
15. **Galileo GALILEI** (15 februarie 1564 – 8 ianuarie 1642) – 455 de ani de la nașterea fizicianului și savantului italian;
15. **V. A. URECHIA** (15 feb.1834 – 22 nov.1901) – 185 de ani de la nașterea scriitorului;
18. **Michelangelo BUONARROTI** (6 martie 1475 – 18 februarie 1564) – 455 de ani de la moartea renașcentistului italian;
20. **Eugen BARBU** (20 feb.1924 – 7 feb.1993) – 95 de ani de la nașterea scriitorului;
24. **Marga BARBU** (24 feb.1929 – 31 mart. 2009) – 90 de ani de la nașterea actriței;
28. **Gheorghe ȘINCAI** (28 feb.1754 – 2 nov.1816) – 265 de ani de la nașterea istoricului și filologului. (*Red.*)

Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie

” Imprevizibilul e săgeata destinului”, „Să crezi în imposibil”. Este membră a U. S. din România.

■ 3/1931 – n. **Gheorghe Vadana**, la Poiana Largului, Neamț, profesor de desen, inspector școlar, director de școală (1967–1993), artist plastic. A absolvit Facultatea de Arte Plastice, Iași (1967), membru al U. A. P. A participat la taberele de creație din țară și

la Tabăra Internațională UNICEF, Hamburg (1972). Expoziții personale: Strasbourg, Hamburg, Ungaria, Spania, Târgu-Mureș. Expune anual la galeriile din Piatra-Neamț și la toate expozițiile Filialei, la Voronețiana (Suceava), Galeria „Cupola” Iași, București, Chișinău, Bacău, Galeria

Teatrului Național București, Bienala „Lascăr Vorel”. Distincții: Diploma de Onoare a Comitetului de Cultură Neamț și Premiul „Lascăr Vorel” pentru pictură.

■ 4/1934 – n. **Marin-Marcel Drăgotescu**, la

Rememorări nemțene

Craiova (d. 6. 07. 2002, Piatra-Neamț), profesor, documentarist, eseist și publicist. A absolvit Facultatea de Istorie a Universității București, ca șef de promoție (1957), a primit o bursă la Institutul „Constantin Drăgan” de la Milano (1957). Întemeietor și director al Muzeului de Istorie din Bicaz, vicepreședinte al Comitetului de Cultură și Artă Neamț. Scrieri: „Monumente istorice de pe Valea Bistriței” (colab.), „Ghid turistic al Județului Neamț”, „Palatul Cnejilor și Mănăstirea Durău”, „Piatra-Neamț – mic îndreptar turistic”,

„Muzeu și colecții din Județul Neamț”, „Drumuri la mănăstiri moldave”, „Mănăstirea Războieni – arc peste timp”, „Monumente istorice și de arhitectură din Județul Neamț” (colab.).

■ 7/1932 – n. **Virgil Răzeșu**, la Brăila, doctor în medicină, prozator, a absolvit Institutul de Medicină, Iași. Din 1963, medic primar, șef de secție chirurgie, la Piatra-Neamț. Membru al unor organizații științifice și profesionale din România și internaționale. Cetățean de Onoare al Municipiului Piatra Neamț. Cărți de specialitate: „Chirurgie generală – probe practice pentru examene și concursuri”; „Profesorul Ion Juvara – dascăl și promotor al chirurgiei românești”; un cap. în „Enciclopedia cancerului”, vol. XII; „Chirurgie generală – vademecum pentru examene și concursuri”. Beletristice: „Spectru intim – din viața

Constantin TOMȘA
(continuare în pag. 14)

CEI DESPRE CARE NU SCRIM

Am citit de-a lungul vremii sumedenie de isprăvi și de portrete cu caracter evocator, scrise de foști elevi, întru neuitarea anilor de școală. Am creionat și eu câteva, presărate în „Apostolul”, în ziarele nemțene și în câteva cărți cu caracter autobiografic.

Se ivesc, în portretele și în amintirile tipărite, dascălii iubiți sau detestați, colegii împreună cu care săvârșitu-s-au boroboate, biruințele școlărești sau înfrângerile, idilele adolescentine, dar aproape niciodată n-am zărit oamenii din umbră, de obicei tăcuți și harnici, cei care sunt totdeauna „de serviciu”, răsplățiți cu salarii modeste pentru munca în slujba școlii, pe cât de prozaică tot pe atât de permanentă, de zi și de noapte, fără de vacanțe.

Și, aflându-ne în anul al o sută cincizecilea al Colegiului Național „Petru Rareș”, îmi îndeplinesc o datorie de suflet scoțând din uitare câteva imagini de slujitori devotați ilustrei instituții pietrene, oameni deosebiți, pentru care Liceul devenise casa lor, adăpostindu-i.

***

Nu-i mai știa nimeni numele de familie. Era **Madam Ileana și atât**. „Madam” cu rezonanță clasică, de respect. Locuia în clădirea majestuoasă a Școlii Albe de pe platoul voievodal, în partea dinspre strada Ștefan cel Mare, unde noi, elevii, nu pătrundeam decât dacă primeam vreun premiu excepțional sau vreo sancțiune răsunătoare.

Abia la aproape două decenii după bacalaureat, fiind numit director al liceului, am avut surpriza să văd că Madam Ileana se gospodărea cine știe de când în două cămăruțe amenajate sub „scara profesorilor”, cea principală, care duce către etaj.

Când apărea pe coridoare, totdeauna îmbrăcată cu un fel de eleganță discretă a vechilor târgoveți, o ținută oarecum protocolară, ca o castelană într-un palat cu stăpâni sărăciți, putea, aflându-ne după război într-o țară hrentuită și jefuită, să treacă drept secretară sau infirmieră la cabinetul medical.

Un ochi atent băga de seamă că Madam

Ileana poartă în mâna stângă, bine tănuțită între cutele fusteii, o legătură de chei, căci a fost totdeauna persoana care, în clădirea de mari dimensiuni, cu sumedenie de săli, de camere mici și de unghere ascunse, veghea la integritatea „inventarului” știut pe de rost, de parcă mîntea ei funcționa ca o memorie de calculator electronic.

Orice obiect ce aparținea liceului, de la bănalele măhuri ieftine până la fosilele de mare valoare, agonisite de directorul savant Mihai Stamatîn în primele decenii ale veacului trecut, avea un loc sigur în mîntea extraordinarei che-lărese.

Nu știam, când eram elev, ce îndeletnicire de bază are sau avusese de-a lungul vieții dăruite Liceului, dar noi, gimnaziștii, o respectam la fel de mult ca pe iluștrii noștri dascăli și o salutăm cu „sărut mîna!”

Colegiul Național „Petru Rareș” – 150 de ani (2)

În ajunul centenarului Liceului, am regăsit-o. Aceeași costumație, de parcă ar fi coborât dintr-un portret de epocă, și aceleași îndeletniciri. Muncise noian de zile și păzise școala o veșnicie de nopți, cu devotament și cu un curaj de poveste, înfruntându-i până și pe glorioșii eliberatori sovietici, aflați pe la noi în căutare disperată de votcă și de „ceasă”.

Târziu, înainte de a i se repartiza o locuință în oraș, am mai descoperit o taină neștiută în anii de licean: vîrzarile! În ultima zi de muncă din primul trimestru școlar, înainte de vacanța de Crăciun, în holul de la parterul Liceului adia o aromă nouă, ispititoare, cunoscută doar profesorilor care copilăriseră la țară. Madam Ileana pune la copt legendarele sale vîrzări, cu care desfăta distinsul corp didactic, căzut în extaz și repetând distihul lui Ion Creangă: „De plăcinte, gura rade!// De vîrzare și mai tare!”

Am părăsit fără voia mea Liceul, pentru a doua oară și pentru totdeauna, și nu știu unde și câtă vreme a tânjit Madam Ileana Tiliciu

după chilia ei de sub scara de onoare și după legătura de chei care o însoțise atîția ani pe coridoarele pline de glasul elevilor sau pustii în nopțile fără de număr și în vacanțele școlare...

***

Iozefina Zaharia a sosit la „Rareș” către sfârșitul existenței ei pline de suferință fizică și sufletească. În pofida numelui Zaharia, era atât de unguroaică, încât până la ultima suflare nu a știut a vorbi corect românește.

Ca multe alte fetișcane din Mureș, plecase devreme către Bucureștiul plin de unguroaice frumoase, gureșe, civilizate și elegante în costumele lor de peste munți, venite în Capitală pentru a sluji în casele bogate. I-a fost greu, fiindcă nu știa o boabă românește, dar a impresionat-o plăcut pe doamna Alevra, soția unui general celebru, care a angajat-o de probă ca ajutor de bucătar.

Harnică și inteligentă, Iozefina a devenit curând șefa personalului de serviciu din casa bogată. Și, intrînd în conflict dur cu familia ei din Ardeal, s-a căsătorit cu ostașul de ordonanță a generalului, cu românul Zaharia.

Războiul i-a dat prima lovitură cumplită, tînarul ei soț fiind ucis în Răsărit. Îndată după asta, în România s-a instalat puterea comunistă, adusă pe tancurile rusești, și Iozefina a trebuit să-și caute alt loc de muncă.

Soarta a adus-o în Piatra-Neamț. Neavînd o calificare care să-i permită a candida pentru o meserie în industria pietreană, a slujit pe ici, pe colo, până ce profesorul Dumitru Bostan, directorul adjunct al Liceului, avînd nevoie de o spălătoarească vrednică la internat, i-a oferit această slujbă și i-a pus la dispoziție o cămăruță, în curtea școlii.

În primii ani, Iozefina a trudit în condiții de-a dreptul eroice, așa numita spălătorie fiind de fapt o verandă cu trei pereți, vară – iarnă, echipată cu un cazan de fier rufe și cu alte câteva unelte trebuincioase, dar vechi.

Neobositul Dumitru Bostan, dispunînd în sfârșit de subvențiile acordate Liceului cu prilejul sărbătoririi Centenarului, i-a construit Iozefinei o locuință civilizată și imediat a renovat

Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie

(urmăre din pag. 13)

Unui chirurg”; „Trei bisturie care au revoluționat medicina (colab.); „Prin vîmile vieții”, roman; „Nuntă de aur”, poezie și proză; „Tratat de deflorare”; vol. „Cetățeni de onoare ai Municipiului Piatra-Neamț” ș. a.

■ 10/1879 – n. **Leon Mrejeriu**, la Cotârșani, Broșteni, Neamț (d. 14. 10. 1945, Mizil), institutor, autor de manuale școlare, folclorist. A absolvit Școala Normală „Vasile Lupu” din Iași (1899). A predat la: Crucea, Broșteni, Mănăstirea Bistrița, Zorleni, Poiana Teiului, Tîrgu-Neamț, Piatra-Neamț, revizor școlar (1908-1912, când s-au clădit peste 100 de școli, s-a înființat, la Piatra-Neamț, un liceu de fete, s-a adăugat un etaj la clădirea Liceului „Petru Rareș”), Silistra, animator cultural în Basarabia, inspector pentru Ardeal și Bucovina, membru în Consiliul General de

Instrucție, deputat, prefect al Județului Neamț. Unul din inițiatorii revistei de folclor „Ion Creangă”. Fondator al Băncii Corpului Didactic, primul președinte al Asociației Învățătorilor din Județul Neamț (1912). Scrieri: „O călătorie în

Rememorări nemțene

Transilvania”, „Carte pentru tineretul de la sate”, „Șezătoare țărănească”, „Mănăstirea Bistrița”; „Din Basarabia”, „Înlănțuirea vremurilor”.

■ 12/1894 – n. **Otilia Cazimir**, la Cotu-Vameș, Roman, Neamț (pseud. Alexandrei Gavrilescu; d. 8. 06. 1967, Iași), membră a S. S. Români (1929). Inspector în Direcția Generală a Teatrelor (1937-1947). Debut în „Însemnări ieșene” (1919), editorial, cu „Lumini și umbre”, poezii (1923). A scris și a publicat memorialistică, literatură pentru copii, traduceri. Premiul Academiei Române, Pre-

miul Național pentru Poezie, Premiul „Femina-Vie Heureuse”, Premiul S. S. R. Alte volume: „Unchiul din America”; „Fluturi de noapte”; „Grădina cu amintiri și alte schițe”; „Cântec de comoară”; „Jucării”; „Baba iarna intră-n sat”; „În târșorul dintre vii...”; „Prietenii mei scriitori”; ș. a.

■ 14/1944 – n. **Constantin Ghenescu**, la Alba Iulia (d. 26. 09. 2013, Piatra-Neamț), actor. După studii liceale, a absolvit Școala Tehnică Sanitară din București și a lucrat un an la Spitalul Fundeni. A urmat actoria la I. A. T. C. „Ion Luca Caragiale”, absolvent în 1969, ca șef de promoție. A optat pentru Teatrul Tineretului din Piatra-Neamț, unde a jucat, timp de 25 de ani,

CEI DESPRE CARE NU SCRIM

S pălătoria, adăugându-i utilajele corespunzătoare, noi; iar de atunci Iozefina nu a mai spălat cu mâinile ei trudite movilele de albituri, în fiecare zi sau noapte.

Aici și așa a îmbătrânit, respectată de dascăli și îndrăgită de elevi, vorbind o românească de poveste, trudind cu dragoste părintească pentru copiii din internat și având alături de casă doar o pisică leneșă, care dormea toată ziua între labele unui dulău ciobănesc, uriaș...

Îndată ce a ieșit la pensie, ai săi, cei de peste munți, deveniți mari ștabi mureșeni în regimul comunist, o chemaseră în familie. După multe ezitări, Iozefina a încercat să probeze viața bună ce i se oferea de către înstăritele rubedenii transilvane. A rezistat acolo numai vreo trei luni, după care aventură s-a întors în căsuța ei din curtea Liceului, căci acolo, lângă zidurile Cetății și ale Școlii, era pentru dânsa „acasă”. Și acolo a rămas până ce o septicemie ticăloasă i-a curmat viața.

***

Nea Costache, nemaipomenitul **Costache Negru**, era o figură de pomină! Cât am fost elev, mă uimea prin cumulul de sarcini și de talente, căci el era și „om de serviciu”, și excelent

instrumentist de fanfară, și pedagog ad interim, și duhovnic, și sfătuitor de bine pentru liceenii care se aflau uneori în afara regulamentelor, predispuși la fapte urmate de sancțiuni severe.

Nu reușeam atunci să înțeleg cum, ajutat doar de mărunțica sa soție și de un puști, Vasea, viitor șef de orchestră, era în stare să care movilele de lemne pentru alimentarea zecilor de sobe, Liceul neavând în vremea aceea nici calorifere, nici surse de gaz metan. Când mai avea timp să măture sălile de clasă și coridoarele imense, să țină în ființă instalațiile ce asigurau liniștea și confortul sutelor de elevi și să gospodărească instrumentele prețioase și pretențioase cu care liceenii instrumentiști desfășurau târgul la zilele festive, întrecându-se cu fanfara regimentului „15 Războieni”?

Seara, când localul se pustia și prin curte nu mai rămăneau decât câțiva iubitori de muzică, de obicei membrii fanfarei, Costache Negru scotea la lumină un fligorn pe alama căruia jucau luminile obosite ale becurilor electrice de pe strada din spatele liceului. Și cânta ...

Nu am auzit vreodată alt fligorn mai dulce – blând și mai ascultător! În locul strigăturii de război ce i se menise din fabrică, fligornul lui Costache râdea, se juca, se bucura, doinea, plângea și suna stingerea luminii ... și a vieții.

***

Legați cu trup și suflet de școala care devenise de fapt casa lor, oamenii aceștia minunați, nerăsplățiți vreodată cu grade, prime, laude și medalii, gospodari care ne-au ocrotit cu abnegație copilăria și adolescența, ca niște părinți adevărați, au dobândit, pe merit și pentru totdeauna, dragostea și respectul miilor de rareșiți.

Mihai-Emilian MANCAȘ

Februarie 2019

CALENDAR

– martie 2019

- O** 2. **Bedrich SMETANA** (2 martie 1824 - 12 mai 1884) – 195 de ani de la nașterea compozitorului ceh;
03. **Mircea VULCĂNESCU** (3 martie 1904 - 28 oct. 1952) – 115 de la nașterea filosofului;
04. **Vlad MUȘĂTESCU** (4 mai 1922 - 4 martie 1999) – 20 ani de la moartea prozatorului;
05. **Pierre Simon LAPLACE** (23 martie 1749 - 5 martie 1827) – 270 de ani de la nașterea astronomului francez;
06. **Miron CRISTEA** (18 iulie 1868 - 6 martie 1939) – 80 de ani de la moartea patriarhului;
08. **Hector BERLIOZ** (11 decembrie 1803 - 8 martie 1869) – 150 de ani de la moartea compozitorului francez;
09. **Alexandru AVERESCU** (9 martie 1859 - 3 oct. 1938) – 160 de ani de la nașterea mareșalului;
09. **Grigore ANTIPA** (27 nov. 1867 – 9 martie 1944) - 75 de ani de la moartea academicianului;
14. **Albert EINSTEIN** (14 martie 1879 - 18 aprilie 1955) – 140 de ani de la nașterea fizicianului german;
14. **Alexandru MACEDONSKI** (14 martie 1854 - 24 nov. 1920) – 165 de ani de la nașterea scriitorului;
14. **Alexandru PALEOLOGU** (14 martie 1919 - 1 sept. 2005) – 100 de ani de la nașterea scriitorului și omului politic;
15. **Alexandru TEODOREANU (PĂSTOREL)** (30 iulie 1894 - 15 martie 1964) – 125 de ani de la moartea scriitorului;
16. **Torquato TASSO** (16 martie 1868 - 14 iunie 1936) – 151 de ani de la nașterea poetului renascentist italian;
23. **George SBĂRCEA** (23 martie 1914 - 28 iulie 2005) – 105 de ani de la nașterea muzicologului;
28. **Eugen IONESCU** (13 nov. 1909 - 28 martie 1994) – 25 de ani de la moartea scriitorului;
29. **Nicolae STEINHARDT** (29 iulie 1912 - 29 martie 1989) – 30 de ani de la moartea eseistului; (*Red.*)

Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie

n enumărate roluri în: „Cronica personală a lui Laonic” (debut), „Răfuiala”, „Procesul”, „O noapte furtunoasă” ș. a. În 1997, s-a transferat la Teatrul „Bulandra”, București. A fost distribuit în multe filme: „Și caili sunt verzi pe pereți”, „Undeva la Palilula”, „Cealaltă Irină”, „Cronica unei morți amânate”, „Legiunea străină”, „Margo”, „Schimbarea la față”, „Marilena de la P7”, „Hacker”, „Niki Ardelean colonel în rezervă” ș. a.

■ 15/1834 – n. **Vasile A. Urechia**, la Piatra, Ținutul Neamț (d. 22. 11. 1901, București), profesor universitar, istoric, scriitor, om politic. Primele studii, la școala particulară din casele boierului Dumitrache Stan din Piatra-Neamț, la pensionul privat al elvețianului Ballif. Învăță limba franceză, în particular, cu „musiu” Xenopol (tatăl istoricului), apoi urmează Școala Preparatorie de la „Trei Ierarhi” și Academia Mihăileană

(1844), Facultatea de Litere, Sorbona. La Paris, scoate gazeta „Opiniunea”. Revenit la Iași (1858), va începe cariera de profesor (la Gimnaziul Central și la Universitate, 1858-1864), asesor la Tribunalul din localitate, apoi, la Universitatea din

Rememorări nemțene

București (din 1864), unde va fi profesor și decan al Facultății de Litere și Filozofie. Diferite funcții în instituții de stat (director, inspector, ministru). Pune bazele societății și revistei „Ateneul Român” (1860). Membru fondator al Societății Literare Române (Academia). A colaborat la multe publicații din epocă. A publicat studii istorice, memorii, teatru, legende, bibliografii.

■ 24/1938 – n. **Rodica Teofănescu-Cocan**, la Stroiești, Botoșani, profesoară, prozatoare, eseistă. În copilărie, a locuit cu părinții la Girov,

Neamț. După absolvirea Facultății de Filologie a Universității București (1959), a predat limba și literatura română la Colegiul de Informatică din Piatra-Neamț până în 1995. A debutat în „România literară” (39/1972) cu proză scurtă. Activitatea literară îi va fi apreciată și cu Marele Premiu la Concursul Național de Proză „Mihail Sadoveanu” (1996). Volume: „Lumini pe Valea Cracăului. Girov – oameni și tradiții”, 2003; „Jurnalul unui creștin”, 2005; „Sedentarii”, roman, 2010.

■ 26/1949 – n. **Dan Petrescu**, la București, prozator, eseist, traducător, a absolvit Liceul

(continuare în pag. 16)

Revista Antiteze

Un nou număr al revistei de literatură și artă Antiteze (# 53, Seria a III-a, nr. 3-4/2018), editată de Societatea Scriitorilor din județul Neamț, sub egida Uniunii Scriitorilor din România, printr-un proiect realizat cu sprijinul Consiliului Județean Neamț, a văzut lumina tiparului.

Publicația se deschide cu editorialul „Un veac de Românie, un veac de poezie” semnat de Cristian Livescu și continuă cu o serie de *Reinterpretări*: „Mihai Eminescu – eseu despre sângele albastru” (Bogdan C. S. Pârvu), „Ion Creangă – trei etaje ale lecturii” (Dan Stanca), „Remember Creangă” (Ilin Stancu), „Sadoveanu, rețeta unei capodopere” (Radu Cernătescu), „Toponime din ținuturile Neamț și Roman în opera lui Mihail Sadoveanu” (II).

Un loc important în spațiul revistei este consacrat secțiunii *Eveniment*: „Cassian Maria Spiridon, câștigător al Marelui Premiu al Festivalului de Poezie din Tianshui” (Constantin Lupeanu), „O mare izbândă a poeziei românești” (Cristian Livescu), Poeme de Cassian Maria Spiridon. Traducere în limba chineză de Gao Xing, „Întru cinstirea culturală a înaintașilor” (Albumul *Artistul Fotograf Adolphe A. Chevallier în colecția mea* de Constantin Horghidan) (Mihai Botez), „Neamț Music Festival Opus” (Valentin Andrei).

Alte secțiuni ale revistei se ocupă de „Scriitorii români între scriitorii lumii”, sub semnătura lui Constantin Parascan, criticul literar Ioan Holban prezintă „Împărăția întinericului”, iar Raluca Naclad ne vorbește despre un proiect teatral unic în România.

Nu lipsesc eseurile semnate de David Alexandru, Mihai Botez și Ana C. Vârlan, precum și rubricile *Conexiuni*, *Radiografii*, *Intuiții și reflecții*. (V. M.)

CĂRȚILE PROFESORILOR NOȘTRI

Alexandru C. Ionescu: „Arc peste timp”

Spre sfârșitul anului 2018, profesorul Alexandru C. Ionescu a încredințat tiparului două cărți: *Arc peste timp/Biblioteca municipală „George Radu Melidon” din Roman, între anii 1885-2002*/schiță monografică, și *Povestiri din alte timpuri* (proză scurtă), ambele publicate sub emblema Editurii „PapiuS Media” din Roman.

În cele ce urmează ne vom referi deocamdată la prima dintre cele două cărți menționate mai sus, dar mai întâi considerăm necesară prezentarea unei fișe bibliografice a autorului, pentru cititorii revistei noastre.

Alexandru C. IONESCU s-a născut în ziua de 16. 02. 1932 la Poienari, Județul Roman, azi, Județul Neamț, fiind al zecelea copil în familia lui Constantin Ionescu, președinte al Băncii Populare din comună, și a Mariei, casnică. La vârsta de 14 ani, a devenit elev al Liceului *Roman-Vodă* din Roman, apoi, după absolvire, fiind orfan (mama decedase în 1943), s-a angajat cadru didactic suplinitor și a continuat studiile universitare la fără frecvență (Facultatea de Științe Juridice și Administrative de la Universitatea București), dar, în anul al III-lea a fost exmatriculat din cauză că tatăl său fusese senator din partea Partidului Național Liberal, iar trei frați erau deținutari politici. Aceste fapte se întâmplau în anii '50 ai secolului al XX-lea. În 1962, a susținut examene de diferență la Liceul Pedagogic din Bârlad, calificându-se pentru munca din învățământ. Concomitent, a urmat Institutul Pedagogic de 3 ani, secția limba și literatura română, predând la diferite școli generale (Doljești, Cârliși, Moldoveni). A lucrat la Casa de Cultură și la Biblioteca Municipală din Roman (director), până când, desființându-se postul de director, a revenit în învățământ (Școala Nr. 7, Casa de Copii și Căminul Școală), până la pensionare (1994).

Este deținător de premii literare pentru proză (Oradea, 1998 și București, 1999). Cu diverse materiale de istorie literară, istoria culturii locale, schițe monografice și recenzii, precum și cu aforisme, poezie și proză a colaborat la: ▪ *Ateneu*; ▪ *Ceahlăul*; ▪ *Cronica*; ▪ *Gazeta de Roman*; ▪ *Revista bibliotecilor*; ▪ *Romanul liber* ș. a.

A publicat romanul *Ani involburati* în 2001.

Deși în pagini puține, aproximativ 70 cu text propriu-zis, cartea pe care o prezentăm acum se constituie prin informațiile puse la dispoziția cititorului într-un document realizat pe baza unei bibliografii ample, deși nesistematizată, constituită din cele 33 de note care alcătuiesc o listă inclusă în finalul cărții.

Importanța volumului constă în faptul că aduce la cunoștința potențialului cititor date deosebit de importante pentru evoluția unei instituții culturale, care a depășit de mult vârsta de 100 de ani.

Aflăm astfel că biblioteca din Roman, ce poartă numele cărturarului George Radu Melidon, este una dintre bibliotecile cele mai vechi din mediul urban, cu siguranță cea mai veche de pe teritoriul actual al județului Neamț. Ea s-a constituit în 1885 din inițiativa celui care a donat 216 volume împreună cu un dulap, baza primului nucleu al viitorului așezământ de cultură care a înfruntat două războaie mondiale, dar a cunoscut și perioade de înflorire între ele și apoi după Cel de Al Doilea Război Mondial.

Tot despre importanța documentară a cărții țin și informațiile privind societatea culturală „Miron Costin” din Roman, în cadrul căreia a funcționat biblioteca, beneficiind de importante donații din partea membrilor acestei societăți, personalități din diverse domenii ale vieții sociale, culturale și politice ale perioadei încheiate prin desființarea societății și trecerea bibliotecii în sistemul bibliotecilor publice de stat, după 1948.

Sugestive sunt și ilustrațiile care însoțesc această carte începând cu un portret al celui care a fondat instituția în 1885, fiind și primul bibliotecar, al cărui nume a fost înscris pe frontispiciul instituției, șters de comuniști, și revenit după 1989 acolo unde își merită locul cu prisosință. Desigur, este vorba despre ilustrul profesor George Radu Melidon, inspector general în Ministerul Învățământului, membru în parlamentul țării, intelectualul care și-a încheiat activitatea în orașul natal Roman. Interesante sunt și celelalte ilustrații în care sunt immortalizate sediile în care a funcționat biblioteca (demolate în timp), precum și aspecte din activitatea acestei biblioteci.

Inițiativa profesorului Alexandru Ionescu, el însuși fost director al bibliotecii, este demnă de apreciat, deși autorul își subintitulează lucrarea cu o sintagmă modestă – *schiță monografică* – pentru că această realizare oferă o imagine, fie și succintă, a vieții sociale și culturale a vremii, dar poate fi și un bun mijloc de informare pus la dispoziția celor care vor dori să cunoască trecutul unei instituții și chiar să realizeze cercetări mai ample.

Constantin TOMȘA

Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie □ Lecția de istorie

(urmăre din pag. 15)

” Roman-Vodă” din Roman (1981), Facultatea de Filologie din Iași. Disident al regimului comunist (1988), a fost concediat de la Biblioteca Centrală din Iași și arestat la domiciliu. După 1989, a fost secretar de stat în Ministerul Culturii (1990), redactor-șef adjunct la două edituri și a activat în Grupul pentru Dialog Social. Colaborări la publicații de cultură. Volume: „Tentațiile anonimatului și alte eseuri”, „Ce-ar mai fi de spus. Convorbiri libere într-o țară ocupată” (colab.); „În răspăr”, „Deconstrucții populare”; „Scriitori către Liviu”; „Secta gânditorilor de estradă”, multe traduceri.

■ 27/1951 – n. **Elvira Gille**, la Bicaz, Neamț, biolog, absolventă a Liceului din Bicaz (1970) și a Facultății de Biologie, Iași (1977), doctor în biologie, specialitatea farmacognozie, cu lucrarea „Studiu asupra unor specii de digitalis cu mutage-

neza experimentală în culturile convenționale și în vitro”. Cercetător la Stațiunea de Cercetări „Stejarul” din Pângărați (din 1979). Membră a mai multor societăți științifice din țară și de peste hotare. Autoare a multor lucrări științifice publi-

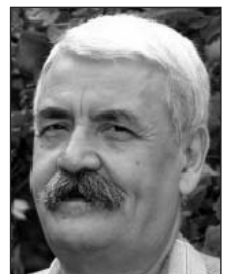
Rememorări nemțene

cate în reviste de specialitate. Profesor la Filiala Neamț a Universității „Spiru Haret” și la Colegiul de Farmacie din Piatra-Neamț.

■ 28/1939 – n. **George Brăescu**, la Ruseni-Răzeși, Plopana, Bacău, profesor, folclorist, publicist. A absolvit Facultatea

de Istorie-Filosofie, din Iași (1971). A fost cadru didactic și director la diverse școli din Județul Bacău. Funcții: inspector, metodist, instructor și consilier cultural la Comitetul pentru Cultură și Artă al Județului Neamț, apoi la Casa Creației Populare a Județului Neamț. A inițiat și a condus cenacluri literare din Neamț. Este fondator al Asociației Teatrului Folcloric din România și Republica Moldova, al Revistei „Țara Hangului”, al mai multor fundații și asociații culturale. Colaborator la diverse publicații. Consilier editorial, antologator al multor cărți de literatură și folclor. Cărți: „Panorama teatrului folcloric”; „Dramaturgie folclorică ilustrată”.

DOR DE ROMÂNIA MARE

Tara mea-i un colț de rai,
Un buchet de flori de mai
Și Ardealul și Banatul, Dobrogea
și tot Regatul,
Basarabia iubită, cu românii înfrățită,
Un buchet de flori de mai.

Spre fericirea generațiilor actuale, anul 2018 este marcat de Centenarul Marii Uniri a românilor, votată la Adunarea Națională din 1 decembrie 1918, în Alba Iulia – cetatea istorică a neamului nostru. Pentru istoria românilor, anul 1918 va rămâne unul deosebit prin importanța evenimentelor care au schimbat destinul unui întreg popor, grație faptului că s-a realizat visul de unificare, la care au aspirat multe generații de înțelepți și viteji ai neamului. (...)

Ziua de 1 decembrie 1918 este considerată, pe bună dreptate, zi sfântă. Ziua, în care românii, cu chip senin și inimă curată se îmbrățișau făcând abstracție de confesiunea și clasa socială din care își trăgeau obârșia. Fii și fiice ale aceluiași neam românesc, lăsând la o parte toate patimile și toate urile trecutului, au îmbrăcat haine alese și cu suflutele doldora de bucurie au intrat în pământul făgăduinței – în România Mare.

Însemnată și plină de simțire românească a fost sărbătoarea Centenarului Marii Uniri pentru membrii Federației Sindicale a Educației și Științei din Republica Moldova, care, alături de semnatarul acestor rânduri, au avut onoarea să celebreze împreună cu colegii sindicalişti din România această dată importantă.

În acest context, țin să mulțumesc, în numele celor 2169 de membri ai Sindicatului „ȘTIINȚA” din Republica Moldova, Sindicatului Liber al Lucrătorilor din Învățământ și Cercetare Științifică Neamț, dirigit cu multă măiestrie de către Dl

președinte Gabriel PLOSCĂ, dorind să exprim gratitudinea și recunoștința pentru modul cum a fost organizată participarea la cea mai importantă sărbătoare a românilor de pretutindeni, pentru promovarea imaginii sindicatului și valorilor sindicaliste românești. Toate mulțumirile noastre distinsei Doamne Gabriela GRIGORE, secretar general, dar și tuturor colegilor, membri ai echipei, care ne-au însoțit și ne-au organizat nenumărate întâlniri de suflet de neuit în cadrul Centenarului Marii Uniri de la Alba Iulia. Vă

mulțumim din suflet pentru disponibilitate și răbdare îmbinate cu multă dragoste și generozitate, pentru atenția și respectul simțit pe toată perioada aflării noastre în România. (...)

Sentimentul de coeziune și conștientizare că suntem împreună pe făgașul spinos al unirii, ne ajută să găsim puterea și curajul, necesare pentru a merge înainte cu cele mai temeinice convingeri că „sângele apă nu se face”, cu adevărat, iar între frați nu poate să existe hotar. Sunt ferm convins că dragostea noastră frățească, măreția adevărului

istoric, limba română vorbită în tot spațiul românesc, tradițiile comune și portul popular specific zonelor românești sunt dovada unității incontestabile de neam și țară. Și pentru că Bunul Dumnezeu a dat românilor cel mai frumos colț de rai, se cuvine să ne iubim țara-mamă cu adevărat, prin fapte mărețe, așa cum au făcut-o înaintașii noștri la 1918.

Ne dorim din tot sufletul ca parteneriatul constructiv dintre Federația Sindicală a Educației și Științei din Republica Moldova și Sindicatul Liber al Lucrătorilor din Învățământ și Cercetare Științifică Neamț să fie cea mai armonioasă și iscusită metodă de UNIRE PRIN CONLUCRARE ȘI AJUTOR RECIPROC.

Cu dor și recunoștință, rămânem în suflet cu speranța că ecolul acestei frumoase sărbători va genera noi punți întru întregirea neamului românesc de pe ambele maluri ale bătrânului Prut.

(N. R.: Acest text scris pe 09.12.2018 ar fi trebuit să apară în numărul din decembrie al revistei noastre, alături de cele ale altor basarabeni care au făcut parte din delegația comună prezintă la Alba Iulia: Ana Cimpoieșu, Angelina Begu, Simion Boțan, Maria Tichișan. Din păcate textul s-a răstăcit în drumul său de peste Prut, dar odată recuperat, el a luat calea tiparului în cel mai scurt timp. M. Z.)

Oleg CHIHAI,
președinte al Sindicatului „Știința”
din Republica Moldova,
doctor în biologie, conferențiar cercetător

Editura Humanitas – Noutăți și recomandările librarului

Când rațiunea pleacă în vacanță

După o tinerețe frământată petrecută la Zagreb, unde, ca asistent de filosofie, a intrat în conflict deschis cu exponenții marxismului oficial al vremii, Neven Sesardić a cointădit câteva universități occidentale, ca bursier mai întâi, apoi ca profesor și profesor asociat. Spirit perspicace și combativ, el a constatat că și aici, în cetățile occidentale ale r a ț i u n i i , aceasta din urmă nu e în toate împrejurările regină, mai exact că filosofii înșiși pot fi orbiți de patimi politice. Și, la fel ca în tinerețe, Sesardić a ales să nu tacă, trecând în revistă cele mai răsunătoare cazuri de alunecare spre extrema stângă din rândul universitarilor americani de ieri și de azi. Între numele

de prim rang reținute de analiza filosofului croat se numără Bertrand Russell, Otto Neurath, Rudolf Carnap, Albert Einstein, Kurt Gödel, Ludwig Wittgenstein, Imre Lakatos, Michael Dummett, Hilary Putnam sau Robert Nozick. Traducere de S.G. Drăgan

Sonicika. În mormântare veselă. Minciunile femeilor

În aceste trei ficțiuni definitorii pentru stilul său, Ludmila Ulițkaia oferă un tablou al vieții ca atare, cu luminile și umbrele ei, cu micile și marile ei comedii și drame cotidiene. Dar destinele neînsemnate, viețile mărunte ale eroinelor scriitoare ruse dezvăluie întotdeauna a d e v ă r u r i adânci ale existenței. Între acestea, faptul că în dragoste, în credință, ba chiar și în preajma morții, oamenii își păstrează întot-

deauna aceea undă de seninătate și aceea ironie care constituie omenescul însuși.

„Fac parte dintre scriitorii care pornesc de la viață. Nu construiesc, nu fac scheme pe care apoi să le pun în pagină, ci locuiesc în scrierile mele.” – Ludmila Ulițkaia

De ce bărbații se uită la meci și femeile se uită în oglindă?

Uimitoarea lor carte pornește de la prezentarea ultimelor descoperiri în domeniile cercetării asupra creierului, biologiei evoluționiste, geneticii, psihologiei și schimbărilor sociale. Rezultatul este o privire revelatoa-

re, uneori șocantă asupra teritoriului de luptă trasat între sexe. Și poate mai important pentru fiecare dintre noi, cartea ne arată cum putem împăca diferențele de gândire dintre bărbați și femei. Odată ce veți învăța secretele celuilalt, nu veți mai cădea niciodată în capcana reproșurilor și a mustărilor de conștiință.

Bun venit la Planetarium!

Acest muzeu este deschis tot timpul și găzduiește o uluitoare colecție de obiecte astronomice, de la cei mai mici sateliți la uriașele ro-uri de galaxii.

Cât de mare este Universul? Cum s-a format și ce secrete ascunde?

Intrați și explorați Universul în toată splendoarea lui! Traducere de Ianina Marinescu

Cătălina ROȘU

Tările Române în lumina tiparului european: Repere bibliofile din secolele XV-XVIII, aflate în patrimoniul Bibliotecii Naționale a României

Expoziția virtuală „Tările Române în lumina tiparului european: repere bibliofile din secolele XV-XVIII, aflate în patrimoniul Bibliotecii Naționale a României” oferă un nou prilej celor care îndrăgesc cărțile vechi și zăbava cetitului să iscodească litera filelor colbuite pentru a (re)descoperi o parte dintre izvoarele care au influențat istoriografia spațiului românesc. „Răsfoind” imaginile digitale ale volumelor prezentate, se pot desluși crâmpie din trecutul istoric, oglindite în maniera proprie în care realitățile acestor meleaguri au fost văzute, interpretate ori distorsionate, de-a lungul veacurilor, de călătorii care au poposit aici, de cronicarii umaniști sau alți învățați străini.

Expoziția reunește o serie de lucrări reprezentative din cadrul Cabinetului de Bibliofilie al Colecțiilor Speciale, de la cele mai vechi tipărituri, incunabulele, la edițiile secolelor următoare, apărute până spre 1800 – convențional, acest an fiind considerat limita cronologică a cărților vechi străine – în ateliere tipografice prestigioase, cum ar fi cele fondate de Anton Koberger, Erhard Ratdolt, Andreas Wechelus, Johannes Oporinus, sau care au fost publicate de editori de renume, precum frații Johann Theodor și Johann Israel de Bry.

Între valorile aflate în fondul de bibliofilie străină al Bibliotecii Naționale a României, un loc însemnat îl ocupă lucrările cu referire la istoria Țărilor Române și la trăitorii acestor meleaguri din vechime și până în timpurile moderne. Opere ale cărora ecou a răzbătut veacurile, cronică germane, italiene, maghiare, poloneze sau otomane cuprinzând mențiuni despre spațiul carpato-danubiano-pontic, însemnări de călătorie ori știri privitoare la realitățile acestui colț de lume, au făcut, rând pe rând, obiectul pasiunii colecționării și al nobilei preocupări pentru trecut cultivate de mari bibliofili, cum ar fi Constantin Karadja, Ionel I. C. Brătianu, Alexandru Saint-Georges și Dimitrie Sturdza. Neprețuitele biblioteci cititorice de aceste personalități marcante ale societății și culturii românești formează nucleul Colecțiilor Speciale ale Bibliotecii Naționale a României.

Încă din zorii tiparului, în diferite centre europene, apar asemenea surse de importanță pentru istoriografia română, unele dintre ediții însoțite de reprezentări cartografice și ilustrații care, deși nu concordă întru totul realității, suscită în continuare un interes deosebit. Aceste cărți oferă informații succinte despre provinciile care alcătuiau, odinioară, antica Dacie, afirmând, totodată, originea latină și unitatea de limbă a locuitorilor celor două Valahii – după cum o serie de autori din secolele XV-XVII fac referire la Țara Românească și Moldova – precum și a acelora care populau,

alături de sași, unguri și secui, ținutul cunoscut în epocă drept Șapte cetăți. Despre acești transilvăneni, umanistul Enea Silvio Piccolomini, cel care avea să devină Papa Pius al II-lea, nota: „valachi genus italicu[m] sunt” („In Europam”. Memmingen, [cca. 1491], f. [7] r.).

Astfel, sunt consemnate momente din istoria locală de dinainte și după cucerirea romană, evenimente demne de amintire, descrieri de locuri,

nume de domnitori, faptele de arme, de vitejie sau de cruzime ale acestora. Primele texte tipărite și, cu atât mai mult, imagini redate sunt tributare umanismului renascentist, cu precădere celui nordic, spiritului enciclopedic al vremii, atunci când cunoașterea științifică, abia aflată în etapa empirică a existenței sale, nu era bazată întotdeauna pe date obiective și observație directă. Vădit părtinitoare ori vaste compilații, unele lucrări trădează o manieră aparte în care este înfățișată și interpretată ordinea lumii, implică o perspectivă preconcepțată asupra arealului românesc, în oarecare măsură un pământ încă insuficient cunoscut pentru Apus, dar pe care cronicarii, geografilor

și cartografii de seamă ai continentului european nu l-au trecut cu vederea. (N.R. expoziția poate fi vizitată la adresa: https://www.bibnat.ro/dydoc/Tarile%20Romane%20in%20lumina%20tiparului%20european_Andreea%20Rasboiu.pdf)

Andreea RĂȘBOIU

Un basarabean din stânga Prutului, pe numele lui adevărat Mircea V. Ciobanu, ofuscat pe frații săi din dreapta râului de graniță s-a dat la ei, în scris și în oral. A scris neelegant în *Jurnalul de Chișinău* din 27 ianuarie 2014 că: „Pe la 1863, la Iași, a luat ființă o gașcă literară numită Junimea”. Hopaaaa! Ați reținut, o gașcă literară? Cu un simplu hocus-pocus, celebra „Junimea” a devenit gașcă. Peste noapte Eminescu, Creangă, Caragiale... au devenit... băieți de gașcă. Normal, condeierii de calitate, oamenii cu bun simț au rămas uimiți. Au reacționat cu argumente zdrobitoare. I-au reamintit ipochimenului rusificat că Eminescu este poetul nostru național care a scris cel mai lung poem de dragoste din lume, *Luceafărul* cu 100 de strofe, tradus în 60 de limbi. Că destui scriitori străini din dorința de a-l înțelege pe Eminescu au învățat românește. Nici încercările scriitorilor basarabeni nu l-au potolit pe admiratorul lui Putin. Leo Butnaru în cartea sa *A fi sau a nu fi* i-a adus la cunoștință că este prea disprețuitor și pornit împotriva Junimii fără rezultat. Din dorința de pacificare s-a apelat și la DEX. S-a dat definiția de la pagina 364. Asculțați! „Gașcă înseamnă un grup de

oameni uniți în vederea săvârșirii unor acțiuni reprobabile; Grup de oameni care se află la periferia societății: o cârdășie, o clică”. Bă ciolovecule, Junimea n-a fost o clică. Ai fost vreodată la Casa Pogor din Iași? Nu? De asta vorbești aiurea în tramvai. Du-te! Luminează-te!

Pe 15 ianuarie s-au împlinit 169 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu, mare iubitor al limbii române, creator de limbă română. Cu

matismele” auzite-rostite, oamenii care se află la butoanele societății românești, nu le este permis să strice limba strămoșească. De Ziua Culturii Naționale, de ziua lui Eminescu, Ministrul Culturii care păstorește Cultura să se exprime aiurea? A fost o scăpare, vor zice mulți dintre noi. Orice vorbitor aflat sub presiune poate greși. Errare humanum est! Așa-i, așa-i, dar prea se greșește des.

nonvalorile, mediocrii? Panicați, oamenii de valoare: acad. Eugen Simion, prof. univ. Dumitru Borțun, gazetarul Mircea Radu Iacoban... au tras semnalul de alarmă. Unii caută radiera cu care s-au șters din manualul de citire autorii români. N-au gasit-o.

Cine ar trebui să aperse limba românească? Școala, televiziunea, radioul, dicționarele. Nu uitați zicerea lui Nichita Stănescu. „Patria mea e Limba Română”. Nu există patriotism fără dragoste pentru limba națională. Căci o limbă înseamnă „mult mai mult decât un instrument de comunicare în viața cotidiană, ea este și un instrument de autocunoaștere, de creație și autocreație” (D. Borțun). Cine gândește și scrie frumos la școală, sub supravegherea Dlui. Trandafir, nu are cum să fie agramat în viață. Cine în schimb „citește” numai cărțile de șeptic și pocher, sigur contribuie la readucerea domnului Goe la putere. Între meritocrație și mediocrație, dintotdeauna a fost o mare, mare diferență. Nu credeți? Răsfoiți istoria neamului românesc. Ileana Mălăncioiu preferă un stat monarhic decât unul condus de politicieni analfabeți. Greșește cumva?

Dumitru RUSU

Stricătorii de limbă!

aceste prilej în toată țara s-a sărbătorit evenimentul. Fiecare a făcut-o cum s-a priceput. Factorii de răspundere ai țării au fost prezenți peste tot, și la Piatra-Neamț și la București. N-au lipsit cuvântările inteligente, substanțiale, dar nici cele școlărești, chiar discutabile. Un exemplu convingător? Ministrul Culturii și-a început speech-ul cu seninătate, cam așa: „Eu CA ȘI invit” și a continuat... Pentru oame-nii subțiri participanți la eveniment, a fost suficient să înțeleagă ce și cum. Că discursul dezvăluie carențe de cultură generală sau profesională și uneori chiar lene. Dacă semenilor lor șterși li se trec cu vederea „agra-

Când România a preluat președinția rotativă de la Consiliul Uniunii Europene, a fost mare sărbătoare mare la Ateneul Român. Numai oameni grei și foarte grei. Curios sau nu, majoritatea cuvântătorilor români de la tribună au pronunțat greșit vocabula „președinție”, lucru inadmisibil pentru o astfel de atmosferă. Că limba română se vorbește tot mai prost în ultimii ani se știe. Durerea e alta, unii lingviști susțin sus și tare că nu se va mai vorbi niciodată corect, așa cum am învățat noi la școală. Revine Domnul Goe la putere? Cum e posibil așa ceva? Foarte simplu, nu observați că sunt promovate numai

Promovarea bibliotecii școlare prin intermediul elevilor ce dezvoltă un hobby, dar și orientarea elevilor în alegerea viitoarei cariere, iată ceea ce și-a propus proiectul național de voluntariat **Ai un hobby? Alege cartea pentru pasiunea ta!**

Alegerea profesiei reprezintă un pas important în viața elevilor, constituind una dintre premisele reușitei profesionale și personale. Orice lucru realizat cu pasiune aduce mulțumire sufletească celui ce-l întreprinde. Dacă la momentul potrivit, elevul care are un hobby este bine îndrumat, hobby-ul său poate deveni profesie. *Profesia este unul din domeniile principale ale vieții, alături de familie, prietenie etc. Oamenii petrec la muncă o mare parte din timpul lor. Nu este totuna să ai sentimentul că îți se potrivește ceea ce faci, lucrezi cu plăcere, ești bun în munca ta, ești apreciat de colegi, șefi, sau faci o muncă doar pentru a câștiga bani, fără plăcere, mulțumire și bucuria împlinirii profesionale. Satisfacția în muncă și satisfacția în viață depind de măsura în care persoana găsește modalități de a-și dezvolta aptitudinile și interesele, personalitatea și imaginea de sine. Prin urmare, alegerea profesiei este o decizie care merită toată atenția.* (<http://www.cjraeiasi.ro/userfiles/files/Publicatii/GHID%20CARIERA%20PERSPECTIVE%20EUROPENE.pdf>)

Pomind de la lucruri plăcute, cunoscute, bibliotecarii vor încerca să-i determine pe elevi să se perfecționeze în domeniul din care face parte hobby-ul lor, apoi să descopere noi conexiuni, iar în final, să descopere modul de aranjare a cărților în bibliotecă, în funcție de diverse domenii. Au fost implicați în derularea acestor activități elevi din ciclul primar, gimnazial și liceal alături de bibliotecari școlari, profesori, responsabili ai Centrelor de Documentare și Informare. În proiect, Casei Corpului Didactic Neamț i s-au alăturat 38 de școli partenere din județul Neamț dar și din alte județe din țară.

Activitățile propuse, ce s-au adresat unui număr de minimum 150 elevi, s-au derulat conform unui calendar și se vor finaliza în luna februarie 2019. În fiecare școală, sub îndrumarea bibliotecarului școlar, s-au realizat două ateliere de lucru. Acestea au avut ca model atelierele derulate la Casa Corpului Didactic, sub îndrumarea bibliotecarului Casei Corpului Didactic Neamț. Primul din ele, **Bibliotecarii, profesorii și elevii au un hobby! Srijin în orientarea școlară și profesională!**, a debutat prin organizarea unei expoziții cu obiecte ce amintesc de hobby-urile dezvoltate de cei implicați în echipa de proiect. Elevii au vizualizat ppt-ul **Hobby-urile personalităților și domeniile cărora le aparțin** și au descoperit **corespondența hobby – domeniul din care face parte – Clasificarea Zecimal Universală – așezarea cărților la raft în biblioteca școlară**. În desfășurarea activității s-au folosit tabele CZU <http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=ro> și un Index alfabetic. Pentru buna înțelegere a acestor lucruri, bibliotecarul de la CCD Neamț a organizat, la sediul CCD Neamț, primul atelier de lucru în data de 16 noiembrie 2018, la care au participat bibliotecarii voluntari din școlile selectate. O parte din cei prezenți au fost surprinși să descopere nume importante ale culturii românești, privite dintr-o altă perspectivă. Astfel au aflat că scriitorul Vasile Voiculescu era de fapt medic, la fel și pictorul Ion Țuculescu. Au cunoscut o altă față a scriitorilor Mihail Sadoveanu sau Tudor Arghezi, aceea de pasionați de șah sau de apicultură. Meseria lui Ion Barbu

(Dan Barbilian) a fost aceea de matematician, dar noi îl cunoaștem datorită poeziilor sale. Înșiruirea de meserii și hobby-uri ale personalităților a avut drept scop încurajarea elevilor să-și prezinte pasiunea pentru a face ceva cu dăruire, în afara orelor de școală.

Descoperirea modului de așezare a cărților în biblioteca școlară, a avut drept punct de pornire identificarea elevilor ce au un hobby. Ei și-au încadrat hobby-ul într-un domeniu, au găsit apoi mai multe cărți din acel domeniu, le-au studiat și au selectat o singură carte. Aceasta a fost aleasă astfel încât să-i poată ajuta în dezvoltarea personală pe toți cei pasionați de același lucru. Modalitatea plăcută și interesantă de a îndruma elevii spre biblioteca școlară, spre petrecerea timpului liber într-un mod plăcut, poate fi un prim pas spre dezvoltarea unei posibile cariere profesionale.

Cu sprijinul elevilor, bibliotecarul din fiecare școală a completat o machetă de lucru în care, fiecare voluntar (bibliotecar, profesor documentarist, cadru didactic sau elev) și-a menționat hobby-ul și domeniul din care face parte. Folosind tot o machetă primită, ei au realizat câte un afiș de promovare a fiecărui atelier de lucru derulat în școală.

Al doilea atelier de lucru, intitulat **Alege cartea pentru pasiunea ta!** a debutat cu o expoziție realizată din cărțile selectate de cadre didactice și elevi, câte una pentru fiecare participant la proiect, carte reprezentativă pentru dezvoltarea hobby-ului fiecărui voluntar din proiect.

Atenția celor prezenți a fost îndreptată spre domeniul **Arta lucrului de mână. Țesături. Dantelă. Broderie. Tricotaje. Croșetaje**, având Cla-

sificarea Zecimal Universală 746, prin prezentarea goblenurilor, adevărate opere de artă, lucrate cu măiestrie de bibliotecarul Colegiului Național „Calistrat Hogaș” Piatra-Neamț, doamna Reghina Fotea. Am descoperit noi domenii (**Stomatologie**) și o carte special aleasă de cea care are drept pasiune **Tehnica dentară**, doamna bibliotecar Rusu Claudia, de la Liceul Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Piatra-Neamț. Rând pe rând, cu sprijinul colegelor bibliotecar Mica Purice, Popescu Gabriela Dana și al doamnei profesor Dorina Ursan, am intrat în lumea fascinantă a domeniilor **Psihologia copilului, Fotografie, Industria săpunului**. Elevii prezenți la activitate au trezit admirația și interesul prin introducerea celor prezenți în domeniile: **Pictură, Benzi desenate, Muzică, Fotbal, Gastronomie**. Toate acestea au fost susținute de numeroase trofee, diplome și medalii ce au în-cununat munca depusă cu pasiune de către elevi.

Echipa pedagogică din fiecare școală implicată, are posibilitatea de a arăta hobby-ul ales tuturor celor interesați prin completarea machetelor de lucru primite, machete ce vor fi centralizate de bibliotecarul CCD Neamț și incluse într-o carte on-line cu ISBN.

Bibliografie și webgrafie

(<http://www.cjrae-iasi.ro/userfiles/files/Publicatii/GHID%20CARIERA%20PERSPECTIVE%20EUROPENE.pdf>)
(<http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=ro>)

NICULESCU, Zenovia. *Arhitectura sistemului clasificării zecimale universale: Caracteristici funcționale în context contemporan*. București: Editura Universității din București, 2004.

Bibliotecar CCD Neamț - Ana MACOVEI

Sumar

Vasile BAGHIU – *NOTE DE TRECERE: Undeva la marginea lumii* (pag. 20)

Emanuel BĂLAN – *Spitalele militare din zona Târgu Neamț în Primul Război Mondial (1916-1918)* (pag. 10-11)

Coralia-Letiția BUNGHEZ – *O nouă apariție editorială* (pag. 4)

Gianina BURUIANĂ – *Dezvoltarea continuă a profesorilor este un drept, dar și o obligație profesională* • *Interviu cu Claudia JORA – profesor de limba și literatura engleză, director adjunct la Colegiul Național „Petru Rareș”* (pag. 8)

Oleg CHIHAI – *DOR DE ROMÂNIA MARE* (pag. 17)

Neculai FLORIAN – *Omagiu lui Ion Negre* (pag. 7)

Mihai FLOROIA – *O federație culturală în Moldova: EDU CULT* (pag. 6) • *Un dicționar al înțelepciunii* (pag. 6)

F.S.L.I. – *Educație fizică sau „joc și mișcare”?* (pag. 1-2) • *Cerem autorităților să nu mai încalce legislația în vigoare și să asigure siguranța în școli!* (pag. 3)

Ana MACOVEI – *Ai un hobby? Alege cartea pentru pasiunea ta!* (pag. 19)

Mihai-Emilian MANCAȘ – *CEI DESPRE CARE NU SCRIM* • *Colegiul Național „Petru Rareș” – 150 de ani (2)* (pag. 14-15)

Violeta MOȘU – *INFOCULT* (pag. 2, 3, 4, 5, 6, 7) • *Biblioteca*

Județeană se implică: • *Campania „Stop bullying/ opriți agresarea elevilor”* (pag. 4) • *Un profesor dăruit – GRIGORE CIUCA* (pag. 5) • *Sylvia Trăistariu, artist vizual: „Văd în artist un misionar; un erou care poate salva lumea prin arta lui”* (pag. 9) • *Sara Stroici: „Dezvoltarea unui sunet rafinat este ținta studiului oricărui violonist”* (pag. 12-13) • *Revista Antiteze* (pag. 16)

Andreea RĂSBOIU – *Țările Române în lumina tiparului european: Repere bibliofile din secolele XV-XVIII, aflate în patrimoniul Bibliotecii Naționale a României* (pag. 18)

Red. – *Planul de școlarizare din județul Neamț pentru anul școlar 2019-2020* (pag. 3) • *Competențe pentru Tineri și Motivație pentru Carieră* (pag. 7) • *CALENDAR – februarie 2019* (pag. 13) • *CALENDAR – martie* (pag. 15) • *Premiile GOPO 2019* (pag. 20)

Cătălina ROȘU – *Editura Humanitas – Noutăți și recomandările librării* (pag. 17)

Dumitru RUSU – *Stricătorii de limbă!* (pag. 18)

Ion SCLIFOS – *Ultima oră - PRIMIM DE LA CHIȘINĂU: Sindicalității din educație din Republica Moldova și România intensifică colaborarea în domeniul informațional* (pag. 20)

Constantin TOMȘA – *Rememorări nemțene, februarie 2019* (pag. 12, 13, 14, 15, 16) • *Cărțile profesorilor noștri: Alexandru C. Ionescu: „Arc peste timp”* (pag. 16)

Mircea ZAHARIA – *ABRAMBURELI DE PRIMĂVARĂ* • *Interviu cu domnul Gabriel Ploscă, președintele Sindicatului din Învățământ și Cercetare Neamț* (pag. 1-2)

NOTE DE TRECERE

Undeva la marginea lumii

Cum de mai mulți ani am intrat și în învățământ, am lăsat oarecum deoparte scrisul literar și m-am implicat într-un proiect didactic-științific, anume scrierea unui manual cu date și abordări la zi pentru asistenții medicali, pentru că am observat că domeniul îngrijirilor specifice a rămas în urmă. Până acum, am publicat două volume din „Teoria și practica nursing”, iar al treilea este în pregătire pentru tipar. Ce vreau să spun? În munca aceasta de documentare și scriere propriuzisă trăiesc fel de fel de sentimente, deopotrivă negative și pozitive, de fapt mai mult amestecate.

Mai întâi, cele de frustrare și pline de năduf. În timp ce la noi peisajul bibliografic este cam de la o mie nouă sute toamna și nu prea populat, în Vest există pentru fiecare termen, pentru fiecare concept, pentru fiecare conținut și pentru fiecare temă zeci și zeci de contribuții, zeci și zeci de studii, zeci și zeci de titluri în zeci și zeci de ediții, toate la zi. O organizare și o efervescentă uluitoare, în cercetare și în educație, un peisaj copleșitor, dezarmant și încurajator în același timp.

Știu că la noi situația aceasta de stagnare și rămânere în urmă este din păcate la fel și în alte domenii și că mai peste tot lucrurile trebuie luate de la zero, că totul e de făcut, că suntem cu multe decenii rămași pe drum, dar senzația de groapă în care viețuim aici sau de părăsire undeva la marginea lumii, sau de izolare tribală este atât de puternică încât ești tentat nu de puține ori să o lași baltă și să continui viețuirea pur și simplu după modelul local, un gând trecător și acesta, din fericire, adevărat, pentru că oricum nimănui nu-i pasă, chiar dacă pe termen lung nu se știe niciodată.

Apoi, trăiesc și sentimente plăcute, știind că lucrarea este necesară și că mulți profesioniști, elevi și studenți din domeniu o folosesc deja la clasă și în practică, iar receptarea excelentă de care au avut parte în țară primele două volume (avizate și de M.E.N.) este încă o motivație care mă poartă în această aventură în care am dat la o parte, chiar dacă nu de tot, cum spuneam, proiecte literare și alte planuri.

Știu că la capăt va fi meritat totul: efortul, timpul, forțarea unor inerti, chiar și invidiile și răutățile incredibile stărnite pe parcurs și de care vreau să uit, de care deja am uitat. Știu că la capăt ceea ce va conta va fi doar împlinirea unui proiect (pentru care alții de pe alte meleaguri au parte de echipe de lucru) și faptul că voi fi fost parte a unei schimbări necesare în pătrățica aceasta a îngrijirilor din spitale de care toți, mai devreme sau mai târziu, mai mult sau mai puțin, ajungem să luăm cunoștință.

Prof. psih. Vasile BAGHIU

ULTIMA ORĂ

Primim de la Chișinău:

Sindicaliștii din educație din Republica Moldova și România intensifică colaborarea în domeniul informațional

Conducerea Federației Sindicale a Educației și Științei din Republica Moldova (FSEȘ) și a Sindicatului Liber al Lucrătorilor din Învățământ și Cercetare Științifică din județul Neamț, România (SLLICS), s-au întrunit pe 13 februarie a.c. la Chișinău pentru a pune în discuție perspectivele de colaborare în domeniul informațional. La întrunire a fost prezentă și conducerea săptămânalului „Vocea Poporului”.

Părțile au menționat că sindicaliștii din ramura educației de pe cele două maluri ale Prutului doresc să afle mai multe informații despre subiecte de actualitate ce vizează ramura educației, să facă schimb de experiență, să promoveze valorile culturale și educaționale. În acest sens, sindicaliștii examinează cum ar putea realiza o colaborare dintre revista „Apostolul”, publicație editată de SLLICS Neamț, ziarul „Făclia”, editat de Ministerul Educației, Cultu-

participarea liderilor noștri din teritoriu unde au fost analizate problemele cu care se confruntă sindicaliștii din educație. Presa sindicală este foarte importantă deoarece contribuie la informarea membrilor de sindicat. Urmează să fie semnat un protocol de colaborare în acest sens. Sperăm că acest proiect va fi unul de succes”, a comunicat Ghenadie Donos, președinte al Federației Sindicale a Educației și Științei din Republica Moldova.

„Revista „Apostolul” are rădăcini interbelice. Anul acesta sărbătorim 20 de ani de la apariția seriei noi și ne-am gândit că ar fi bine să extindem conținutul revistei printr-o colaborare cu omologii din Republica Moldova, spre o mai bună informare a membrilor de sindicat. Această întâlnire este un prim pas în această direcție și ne bucură să vedem o deschidere față de propunerile noastre. Credem că în timpul apropiat vom avea o revistă realizată în comun, accesibilă pentru sindicaliștii din țările noastre,

atât în varianta tipărită cât și cea electronică”, a subliniat Gabriel Ploscă, președinte al SLLICS Neamț.

Pe 27 martie curent, părțile vor avea o nouă întrunire în România, în orașul Piatra-Neamț, unde se vor sărbători cei 20 de ani de la reparația

revistei „Apostolul”. În cadrul unei ceremonii festive va fi prezentată macheta viitoarei reviste și vor fi discutate detalii ce țin de colaborarea dintre cele două organizații sindicale.

(14.02.2019)

Ion SCLIFOS, Departamentul mass-media și relații internaționale al CNSM

rii și Cercetării, și săptămânalul „Vocea Poporului”, publicație a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova.

„Am avut o întrunire productivă în vederea colaborării în domeniul mediatizării activității mișcării sindicale. De-a lungul anilor, am organizat diverse proiecte cu sindicaliștii din Piatra-Neamț. Recent s-a desfășurat un seminar cu

Premiile GOPO 2019

Cea de-a 13-a ediție a Galei Premiilor Gopo, cel mai prestigios eveniment dedicat cinematografului din România, va avea loc marți, 19 martie, la Teatrul Național din București. Nominalizările vor fi anunțate la finalul lunii februarie.

Un record al acestei ediții îl reprezintă numărul lungmetrajelor: 28 de titluri, printre care „Porocora” (r. Constantin Popescu), premiat la festivalul de la San Sebastian, „Îmi este indiferent dacă în istorie vom intra ca barbari” (r. Radu Jude), propunerea României la Oscar, filme cu succes la public precum „Moromeții 2” (r. Stere Gulea), „Povestea unui pierde vară” (r. Paul Negoescu), „Pup-o, mă” (r. Camelia Popa) sau debuturi ca „Charleston” (r. Andrei Crețulescu), „Soldații. Po-

veste din Ferentari” (r. Ivana Mladenovic), „Un om la locul lui” (r. Hadrian Marcu) și „Câteva conversații despre o fată foarte înaltă” (r. Bogdan Theodor Olteanu).

„Aniversare” (r. Claudiu Mitcu), „Caisă” (r. Alexandru Mavrodineanu), „Dacii liberi” (Monica Lăzurescu-Gorgan și Andrei Gorgan), „Fotbal infinit” (r. Corneliu Porumboiu), „Licu, o poveste românească” (r. Ana Dumitrescu), „România neîmblânzită” (r. Tom Barton Humphreys) și „Sunt însărcinată în România” (r. Jesus del Cerro) sunt doar o parte din cele nouă titluri propuse pentru nominalizări la categoria *Cel mai bun film documentar*.

La categoria *Cel mai bun scurtmetraj* au fost înscrise 48 de filme.

Red.

APOSTOLUL – revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățământ Neamț și Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999).

FONDATORI ● noiembrie, 1934: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei

● martie, 1999: Florin Florescu, Ștefan Corneanu, Gheorghe Amaicei, Dumitrița Vasilca

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE: Gabriel PLOSCĂ – director general, Iosif COVASAN – director economic, Gheorghe AMAICEI, Liviu RUSU, Gabriela GRIGORE.

CONSILIUL DE REDACȚIE: Mircea ZAHARIA – redactor-șef, Constantin TOMȘA – redactor-șef adjunct,

Mihai FLOROAIA, Gianina BURUIANĂ, Violeta MOȘU, Dorel NEMȚEANU – DTP;

Dorin DAVIDEANU – editor online.

ISSN - 1582-3121

Redacția
și administrația:
str. Petru Rareș nr. 24,
Piatra Neamț.

Tel/fax:
0233.22.53.32

revista_apostolul
@yahoo.com